

14.11.2022

Kokousaika 14.11.2022 16:00 - 16:54

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali/sähköinen kokous

Läsnä

Jäsenet

Vartiainen, Juhana	pormestari
Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
	kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
Arhinmäki, Paavo	apulaispormestari
Gebhard, Elisa	
Iskanius, Anniina	
Koskela, Minja	
Nuorteva, Johanna	
Rantala, Marcus	
Sarkomaa, Sari (etänä)	
Sazonov, Daniel	apulaispormestari
Vanhanen, Reetta	
Vierunen, Maarit	
Muranen, Lauri	varajäsen
Pulkinen, Suvi	varajäsen
Rantanen, Mari (etänä)	varajäsen

Muut

Diarra, Fatim (etänä)	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Bogomoloff, Harry (etänä)	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Torsti, Pilvi (etänä)	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Saxholm, Tuula	vs. kansliapäällikkö
Aalto, Laura (etänä)	vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Jolkkonen, Juha (etänä)	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Järvenkallas, Satu	kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Lehmuskoski, Ville	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Enroos, Asta	vs. henkilöstöjohtaja
Kivelä, Liisa	viestintäjohtaja
Kühn, Markus (etänä)	strategiajohtaja

14.11.2022

	Remes, Kirsi Rinkineva, Marja-Leena Rope, Jenni Peltonen, Antti Menna, Lauri (etänä) Hopeakunnas, Maisa Ainola, Pilvi Nirkko, Saara	hallintojohtaja elinkeinojohtaja kaupunginlakimies hallintopäällikkö johtava asiantuntija viestintäasiantuntija hallintoasiantuntija hallintoasiantuntija
Puheenjohtaja	Juhana Vartiainen	pormestari 790-807 §
Esittelijät	Juhana Vartiainen Tuula Saxholm	pormestari 790 § vs. kansliapäällikkö 791-807 §
Pöytäkirjanpitäjä	Saara Nirkko	hallintoasiantuntija 790-807 §

14.11.2022

§	Asia	
790	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
791	Asia/2	V 23.11.2022, Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan jäsenten valinta vuonna 2023 alkavaksi toimikaudeksi
792	Asia/3	V 23.11.2022, Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäaloite varautumisen vahvistamisesta turvallisuusympäristön muuttuessa
793	Asia/4	V 23.11.2022, Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloite ikääntyneiden neuvolatoiminnan perustamisesta seniorikeskuksiin
794	Asia/5	V 23.11.2022, Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloite venäläisestä fossiilienergiasta irtautumiseksi
795	Asia/6	V 23.11.2022, Valtuutettu Mirita Saxbergin aloite Herttoniemen metroaseman kunnostamiseksi
796	Asia/7	V 23.11.2022, Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite tekojääkentästä Tapiolikaupungin liikuntapuistoon
797	Asia/8	V 23.11.2022, Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite valmistavan opetuksen kehittämisestä
798	Asia/9	V 23.11.2022, Valtuutettu Minja Koskelan aloite vammaisten henkilöiden henkilökohtaisen avun saamisesta
799	Asia/10	Virkojen perustaminen kaupunginkanslian elinkeino-osastolle sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle työllisyyden kuntakokeilun viranomaistyöhön
800	Asia/11	Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle Suomen romanipoliittisesta ohjelmasta 2023-2030
801	Asia/12	Sijointus Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon vuonna 2022
802	Asia/13	Kaupungin liittyminen KEKS - Kvalitet och kompetens i samverkan - verkoston jäseneksi
803	Asia/14	Alueen varaamisen jatkaminen WasaGroup Oy:lle liikuntakeskuksen suunnittelua varten Malmin Longinojalta
804	Asia/15	Valtuutettu Sami Muttilaisen toivomusponsi ensimmäisen maailmansodan linnoitteista kertovasta informaatiotaulusta Huopalahdenportin asemakaava-alueelle

14.11.2022

805	Asia/16	Kaupunginvaltuuston kokouksessa 2.11.2022 jätettyihin aloitteisiin vastaaminen
806	Asia/17	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
807	Asia/18	Metron junakulunvalvonnan toteutuksen hankesuunnitelman valtuustokäsittelypäivän muuttaminen

14.11.2022

Asia/1

§ 790

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Maarit Vierusen ja Elisa Gebhardin sekä varatarkastajiksi Reetta Vanhasen ja Minja Koskelan.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.11.2022

Asia/2

§ 791

**V 23.11.2022, Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan jäsenten
valinta vuonna 2023 alkavaksi toimikaudeksi**

HEL 2022-011879 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää valita toimikaudekseen sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakuntaan 13 jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä seuraavasti:

		Jäsen	Varajäsen
1.	Kok.	sosiaali- ja terveystoimialan apulaispormestari	Laura Varjokari
2.	Kok.	Seija Muurinen	Jarmo Kelo
3.	Kok.	Maaret Castrén	Yaron Nadbornik
4.	Kok.	Matti Niiranen	Nea Nättinen
5.	Vihr.	Kati Juva	Ahto Apajalahti
6.	Vihr.	Minna Lindgren	Touko Niinimäki
7.	Vihr.	Oula Silvennoinen	Vilja Alanko
8.	SDP	Pentti Arajärvi	Nelli Nurminen
9.	SDP	Sinikka Vepsä	Antti Hytti
10.	Vas.	Samuel Adouchief	Meri Valkama
11.	PS	Mikko Paunio	Martina Houtsonen
12.	PS	Laura Korpinen	Rauli Franssila
13.	RKP	Eva Biaudet	Björn Månsson

Lautakunnan puheenjohtajana on sosiaali- ja terveystoimialan apulaispormestari.

Kaupunginvaltuusto päättää valita lautakunnan varapuheenjohtajaksi Pentti Arajärven.

Käsittely

Vastaehdotus:

Daniel Sazonov: Puuttuva nimi: Jarmo Kelo

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

14.11.2022

Asia/2

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Saara Nirkko, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 26312
saara.nirkko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää valita toimikaudekseen sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakuntaan 13 jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä seuraavasti:

		Jäsen	Varajäsen
1.	Kok.	sosiaali- ja terveystoimialan apulaispormestari	Laura Varjokari
2.	Kok.	Seija Muurinen	
3.	Kok.	Maaret Castrén	Yaron Nadbornik
4.	Kok.	Matti Niiranen	Nea Nättinen
5.	Vihr.	Kati Juva	Ahto Apajalahti
6.	Vihr.	Minna Lindgren	Touko Niinimäki
7.	Vihr.	Oula Silvennoinen	Vilja Alanko
8.	SDP	Pentti Arajärvi	Nelli Nurminen
9.	SDP	Sinikka Vepsä	Antti Hytti
10.	Vas.	Samuel Adouchief	Meri Valkama
11.	PS	Mikko Paunio	Martina Houtsonen
12.	PS	Laura Korpinen	Rauli Franssila
13.	RKP	Eva Biaudet	Björn Månsson

Lautakunnan puheenjohtajana on sosiaali- ja terveystoimialan apulaispormestari.

Kaupunginvaltuusto päättää valita lautakunnan varapuheenjohtajaksi Pentti Arajärven.

Esittelijän perustelut

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala muodostetaan 1.1.2023. Kaupunginvaltuuston 16.3.2022, 62 § hyväksymän 1.1.2023 voimaan tulevan hallintosäännön mukaan toimialalla on sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta sen pelastusjaosto sekä sen yksilöasioiden jaosto. Pelastustoimi siirtyy kaupunkiympäristön toimialalta uudeksi palvelukokonaisuudeksi uudelle toimialalle.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on toimialalautakunta, joka huolehtii sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan mukaisista tehtävistä.

Lautakunnassa on 13 jäsentä. Lautakunnan puheenjohtajana on sosiaali- ja terveystoimialan apulaispormestari. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan jäsenistä vähintään yksi ja hänen varajäsenensä ovat ruotsinkielisestä kieliryhmästä.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen lautakunnan jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee lautakunnan varsinaisista jäsenistä sille varapuheenjohtajan.

Kuntalain säännökset

Toimielinten kokoonpano (31 §:n 3 momentti)

Toimielinten jäsenille valitaan henkilökohtaiset varajäsenet, joihin sovelletaan, mitä varsinaisista jäsenistä säädetään.

Toimielimen jäsenten toimikausi ja valitseminen (32 §:n 1 momentti osa)

Toimielimen jäsenet valitaan valtuuston toimikaudeksi, jollei valtuusto ole päättänyt, että heidän toimikautensa on valtuuston toimikautta lyhyempi.

Toimielimen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat (33 §:n 1 momentti)

Valtuusto tai muu valinnasta vastaava toimielin valitsee jäseniksi valituista toimielimen puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa, jollei valtuusto ole päättänyt puheenjohtajamallista.

Kunnan luottamushenkilöt (69 §:n 1 ja 2 momentit)

Kunnan luottamushenkilöitä ovat valtuutetut ja varavaltuutetut, kunnan toimielimiin valitut jäsenet, kunnan kuntayhtymän toimielimiin valitsemat jäsenet sekä muut kunnan luottamustoimiin valitut henkilöt. Tehtä-

vänsä perusteella kunnan toimielimen jäseneksi valittu kunnan viranhaltija tai työntekijä ei kuitenkaan ole kunnan luottamushenkilö.

Luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.

Suostumus luottamustoimeen (70 §:n 1 momentti osa ja 2 momentti)

Luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan.

Luottamushenkilön tai henkilön, joka on ehdolla muuhun luottamustoimeen kuin valtuutetuksi, on valtuuston tai asianomaisen toimielimen pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Yleinen vaalikelpoisuus (71 §)

Vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö:

1. jonka kotikunta kyseinen kunta on;
2. jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja
3. jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.

Vaalikelpoisuus muihin toimielimiin (74 §)

Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

1. asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
2. henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
3. henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Pääasiallisesti henkilöstöasioita hoitavaan toimielimeen sovelletaan, mitä 73 §:n 2 momentissa säädetään.

Johtokuntaan ja toimikuntaan voidaan valita sellainenkin henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen ja lautakuntaan tai jonka kotikunta kunta ei ole.

Muut säännökset

Tasa-arvolain säännökset (4 a §:n 1 momentti)

Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa toimielimissä että kuntien välisen yhteistöiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuusto ja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Kuntalain säännökset vaalista (105 §:n 1, 2 ja 3 momentit sekä 4 ja 5 momentit osa)

Vaalissa tulevat valituiksi se henkilö tai ne henkilöt, jotka ovat saaneet eniten ääniä.

Luottamushenkilöiden vaali toimitetaan suhteellisena, jos sitä vaatii läsnä olevista toimielimen jäsenistä vähintään määrä, joka saadaan jakamalla läsnä olevien lukumäärä valittavien lukumäärällä lisättynä yhdellä. Jos osamääräksi tulee murtoluku, se korotetaan lähinnä ylemmän kokonaislukuun.

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, ehdokkaat on hyväksyttävä ennen vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen. Jos varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia, valituiksi tulevat varsinaisiksi jäseniksi valittujen jälkeen seuraavaksi eniten ääniä tai korkeimmat vertausluvut saaneet ehdokkaat.

Suhteellista vaalia toimitettaessa sovelletaan, mitä kuntavaaleista vaalilaissa säädetään. Suhteellinen vaali ja vaadittaessa myös enemmistövaali on toimitettava suljetuin lipuin. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Saara Nirrko, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 26312
saara.nirrko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

14.11.2022

Asia/2

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Tarkastusvirasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.11.2022 § 746

HEL 2022-011879 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.11.2022 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Saara Nirkko, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 26312
saara.nirkko(a)hel.fi

§ 792

V 23.11.2022, Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäaloite varautumisen vahvistamisesta turvallisuusympäristön muuttuessa

HEL 2022-004681 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Daniel Sazonov: Kappaleen 14 jälkeen lisätään:

”Kalliosuojien vuosikorjaus- ja parantamissuunnitelmaa tulee edistää mahdollisimman nopeasti. Siltä osin kuin tämä vaatii merkittäviä lisäresursseja tulee asia valmistella niin, että vuoden 2024 talousarvion valmistelun yhteydessä on edellytys tehdä asiasta tarvittavat päätökset.”

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Petri Parviainen, varautumisen ja väestönsuojelun suunnitteluyksikön päällikkö, puhelin: 040 405232270

petri.parviainen(a)hel.fi

Katariina Kainulainen-Dambrosio, vs. valmiuspäällikkö, puhelin: 09 310 36023
katariina.kainulainen-dambrosio(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ryhmäaloite 30.03.2022 Vierunen Maarit Kokoomus: Turvallisuusympäristön muutokset edellyttävät toimia varautumisen vahvistamiseksi
- 2 Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen vastaus Kokoomuksen valtuustoryhmän aloitteeseen
- 3 Helsingin kaupungin väestönsuojelusuunnitelman yleinen osa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Kokoomuksen valtuustoryhmä esittää ryhmäaloitteessaan 30.3.2022, että muuttuneen kansainvälisen turvallisuusympäristön edellyttämänä kaupunki nykyisten toimiansa lisäksi päivittää suunnitelmansa helsinki- läisten turvallisuuden varmistamiseksi.

Kokoomus esittää erityisesti, että väestönsuojien tasoa kartoitetaan systemaattisesti ja kaupunki käynnistää tarvittavia toimia niiden riittä- vyyden ja toimivuuden varmistamiseksi. Lisäksi tulee edistää taloyhtiöi- den turvallisuusvastaavien aktivoimista väestönsuojien tarkastuksiin, sekä välittää tietoa mahdollisuudesta hankkia ajantasaista ohjeistusta, esimerkiksi Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön tuottamaa ohjema- teriaalia. Lisäksi esitetään, että väestöhälytinjärjestelmän toimivuuteen kiinnitetään huomiota sekä tarvittavat toimenpiteet tehdään järjestel- män toimivuuden varmistamiseksi. Kokoomus esittää myös, että Hel- singin kaupunki tuottaa usealla kielellä erillisen varautumisoppaan, jos- sa kerrotaan kuinka toimia vaaratilanteessa ja kuinka omalla toiminnal- la voi itse varautua.

Koordinoitivastuu

Helsingin kaupungin pelastuslaitos toimii koordinoivana tahona Helsin- gin varautumisessa vakaviin häiriötilanteisiin ja väestönsuojeluun pe- lastustoimen näkökulmasta.

Väestönsuojat

Helsingissä on noin 5500 väestönsuojaa, joissa on noin 900 000 suo- japaikkaa. Tyypeittäin ne jakaantuvat seuraavasti

- Kiinteistökohtaiset suojat (talosuojat): noin 5440 kpl ja 720 000 suo- japaikkaa. Sijaitsevat esimerkiksi virastoissa, hotelleissa, kauppä- keskuksissa, kouluissa, päiväkodeissa (vast.).
- Yleiset ja yhteisväestönsuojat (kalliosuojat): noin 60 kpl ja 180 000 suojapaikkaa.

Kaikkien väestönsuojien, niin talosuojien kuin kalliosuojien kuntoa tulee ylläpitää vuosittain. Vuosittain on suositeltavaa tarkastaa mm. väestön- suojan ilmanvaihtolaitteisto, ylipaine- ja padotusventtiilit, tiivisteet ja väestönsuojelumateriaali. Laitteiden toiminnan tarkastuksesta tulee laa- tia tarkastuspöytäkirja, johon tehdään merkinnät suoritetuista tarkas-

tuksista. Tarkastuspöytäkirja on pyydettyäessä esitettävä pelastusviranomaiselle. Näin tehdään tyypillisesti palotarkastusten yhteydessä.

Väestönsuojan laitteiden määräaikaistarkastus tulee tehdä vähintään 10 vuoden välein ja sen laitteiden ja varusteiden toimintakunnosta on huolehdittava valmistajan antamien ohjeiden mukaisesti.

Kevään 2022 aikana Helsingin kaupungin pelastuslaitos on kartoittanut kaupungin omistamien ja hallinnoimien talosuojien toimivuutta ja käytettävyyttä kyselytutkimuksella. Yhtenä suosituksena kaupungin toimialoille, osakeyhtiöille ja liikelaitoksille on kouluttaa suojanhoitajia. Pelastuslaitos on räätälöinyt tähän tarpeeseen suojakoulutuspaketin yhteistoiminnassa Helsingin Pelastusliitto ry:n kanssa.

Taloyhtiöiden turvallisuusvastaavat ovat aktivoituneet ja yhtiöt ovat kiitettävästi osoittaneet suojanhoitajia Helsingin Pelastusliitto ry:n järjestämille suojanhoitajakursseille. Suojahoitajakoulutusten määrää on lisätty kysynnän kasvun myötä Helsingin Pelastusliitto ry:ssä. Pelastuslaitos on myös jakanut aktiivisesti omia, Sisäministeriön ja Pelastusalan keskusliiton tuottamia ohjemateriaaleja.

Kalliosuojat

Helsingin kalliosuojat ovat yleisiä väestönsuojia, yhteisväestönsuojia tai näiden yhdistelmiä. Yleiset väestönsuojat ovat kaupungin rakennuttamia kalliosuojia Helsingissä asuvia, työskenteleviä tai oleskeleviä sekä ulkona liikkuvia henkilöitä varten, joita ei voida muuten riittävästi suojata. Yhteisväestönsuojat ovat useampia kiinteistöjä varten rakennettuja kalliosuojia, jotka on tarkoitettu näiden kiinteistöjen työntekijöiden tai asukkaiden käyttöön. Kalliosuojista vastaa kaupunkiympäristön toimiala.

Helsinkiin on rakennettu yleisiä- ja yhteisväestönsuojia viime sodista alkaen ja vuosikymmenten aikana määräykset ovat muuttuneet. Suojiin on tehty peruskorjauksia, mutta osassa suojia tekniikka on vanhentunut, eivätkä kaikki suojat nykyisellään täytä kaikkia pelastuslain edellyttämiä vaatimuksia. Uudistustarpeita on erityisesti varavoima-, sähkö- ja ilmanvaihtojärjestelmissä. Kaikki kalliosuojat antavat kuitenkin nykykunnossakin erittäin hyvän suojan räjähdys- ja sirpalevaikutuksilta sekä rakennussortumilta.

Kalliosuojien peruskorjaustyöt ovat pitkäjänteistä kehittämistä, jota tehdään suunnitelmallisesti yhteistoiminnassa kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Yhden suojan parannustyö valmistuu tänä vuonna ja viiden suojan kunnostuksen aikataulusuunnitelmat ovat olemassa. Pelastuslaitos on myös edistänyt aktiivisesti Ystävydenpuiston kalliosuojan rakentamisen aloittamista. Ystävydenpuiston kalliosuojan rakentaminen

on sisällytetty kaupunkiympäristön toimialan laatimaan vuokra- ja osakeohjelmaan.

Pelastuslaitos on esittänyt kalliosuojien vuosikorjaus- ja parantamissuunnitelman tiivistämistä ja on laatinut esityksen korjauksista. Asia on valmistelussa kaupunkiympäristön toimialalla. Suuret rakentamisen ja peruskorjaamisen investointisuunnitelmat ja -päätökset vaativat kuitenkin poliittisia päätöksiä.

Vuoden 2023 talousarvioesityksen talonrakennusohjelmaan on sisällytetty yhdeksän väestönsuojan korjausrakennushankkeet, jotka pääosin toteutetaan vasta vuosina 2029 ja 2031. Kaupunkiympäristön toimialan mukaan hankkeiden ajoitusta on myöhennetty talousarvion raamiin sopeuttamisen vuoksi. Sopeutuksen lähtökohtana on ollut kaupungin kaikkien käynnissä olevien hankkeiden, lakisääteisten palveluiden rahoituksen sekä väistöketjujen jatkuvuuden turvaaminen. Sopeuttamisen vuoksi pelastuslaitoksen esittämät väestönsuojien korjaustarpeet eivät toteudu toivotussa aikataulussa.

Pelastuslaitos osallistuu aktiivisesti Sisäministeriön johtamaan väestönsuojakartoitusprojektiin, eikä tämän vuoksi Helsingissä ole nähty tarkoituksenmukaisena tehdä omaa kartoitusta väestönsuojista. Pelastuslaitoksella on tarkka tieto kalliosuojien kunnosta.

Väestöhälyttimet

Kaikkien väestöhälyttimien kunto on tarkastettu ja puutteet sekä väestöhälyttimissä että niitä ohjaavassa Hätäkeskuslaitoksen tietojärjestelmässä on korjattu. Tällä hetkellä väestöhälyttimet toimivat moitteetta. Parhailaan on käynnissä projekti, jonka tuloksena uusitaan väestöhälyttimien ohjaus- ja vahvistinjärjestelmät ja hälytinverkkoa on myös tarkoitus laajentaa lähivuosina uusille asuinalueille sekä melu- ja katvealueille.

Viestintä

Viestintää väestönsuojelusta ja varautumisesta on lisätty kaikissa kanavissa. Ko. teemoista on viestitty mm. pelastuslaitoksen nettisivuilla ja jokaiseen helsinkiläiseen kotitalouksiin jaettavassa Helsinki-lehdessä (esim. 1/2022 kesäkuun julkaisu).

Väestönsuojeluun liittyvän viestinnän suunnittelua ja toimenpiteitä tehtiin ja tehdään edelleen koordinoitusti ja yhteistyössä sisäministeriön sekä Helsingin kaupungin turvallisuusorganisaation ja viestinnän kanssa. Tavoitteena on lisätä kansalaisten tietoisuutta varautumisesta niin, että turhia pelkoja ei herätetä. Tietoa varautumisesta ja väestönsuojelusta, kuten myös kotivarasta saa nykyään monesta lähteestä.

14.11.2022

Asia/3

Suojelusuunnitelma

Helsingin kaupungin Pelastuslaitos on päivittänyt kaupungin väestön-suojelusuunnitelman yleisen (julkisen) osan (liite 3). Suunnitelman sisältöjä käytetään muun muassa viestinnässä, jonka tavoitteena on paitsi kaupungin varautumisesta ja valmiudesta viestiminen, myös omaehtoiseen varautumiseen ohjeistaminen ja kannustaminen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Petri Parviainen, varautumisen ja väestönsuojelun suunnitteluyksikön päällikkö, puhelin: 040 405232270

petri.parviainen(a)hel.fi

Katariina Kainulainen-Dambrosio, vs. valmiuspäällikkö, puhelin: 09 310 36023
katariina.kainulainen-dambrosio(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ryhmäaloite 30.03.2022 Vierunen Maarit Kokoomus: Turvallisuusympäristön muutokset edellyttävät toimia varautumisen vahvistamiseksi
- 2 Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen vastaus Kokoomuksen valtuustoryhmän aloitteeseen
- 3 Helsingin kaupungin väestönsuojelusuunnitelman yleinen osa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.11.2022 § 754

HEL 2022-004681 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.11.2022 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

14.11.2022

Asia/3

Lisätiedot

Petri Parviainen, varautumisen ja väestönsuojelun suunnitteluosaston päällikkö, puhelin: 040 405232270

[petri.parviainen\(a\)hel.fi](mailto:petri.parviainen(a)hel.fi)

Katariina Kainulainen-Dambrosio, vs. valmiuspäällikkö, puhelin: 09 310 36023

[katariina.kainulainen-dambrosio\(a\)hel.fi](mailto:katariina.kainulainen-dambrosio(a)hel.fi)

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.11.2022

Asia/4

§ 793

V 23.11.2022, Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloite ikääntyneiden neuvolatoiminnan perustamisesta seniorikeskuksiin

HEL 2022-004678 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Reetta Vanhanen: Kappaleen 5 loppuun lisäys:

"Tätä ennaltaehkäisevää neuvontaa ja ohjausta on kuitenkin vahvistettava."

Kannattaja: Daniel Sazonov

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloite
- 2 Lausunto, Helsingin vanhusneuvosto, 18.5.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Vihreä valtuustoryhmä esittää ryhmäaloitteessaan ikääntyneiden neuvolatoiminnan perustamista seniorikeskuksiin saavutettavalla ja helpokäyttöisellä tavalla.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunkistrategian 2021-2025 helsinkiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat -kokonaisuuden tavoitteena on mm. palvelujen saatavuus riittävän lähellä, ennakoivan otteen parantaminen ja digitaalisten sosiaali- ja terveyspalvelujen vahvistaminen. Vuonna 2022 sosiaali- ja terveystoimen toimintasuunnitelmassa on ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden parantamisen toimenpiteenä liikumisen ja liikkeellelähdön mahdollisuuksien lisääminen ottamalla liikumissopimus käyttöön kaikissa sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluissa. Suunnitelman mukaan myös sähköisiä palveluja kehitetään ja etäryhmien sekä etäkäyntien määrää lisätään.

Kaupunginhallitus katsoo, että ei ole tarkoituksenmukaista selvittää erillisten ikääntyneiden neuvoloiden tarvetta, koska sairaala-, kuntoutus ja hoivapalvelujen Seniori-infon ja seniorikeskusten nykyisillä ohjaus- ja neuvontapalveluilla sekä niiden kehittämällä on mahdollista toteuttaa ikääntyneiden laaja-alaisempi terveys- ja toimintakykyhaittoja ehkäisevä toiminta.

Matalan kynnyksen yksilölliset palvelut ovat tärkeitä. Seniori-infon puhelinvälisen palvelun ja jalkautuvan palvelun sekä informaatiotilaisuuksien lisäksi seniorikeskuksissa tarvitaan monipuolista neuvontaa ja ohjausta palvelujen piiriin. Neuvojen tarvetta on erityisesti niillä muistisairaiden tai mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden läheisillä, jotka eivät ole omaishoidon piirissä. Digineuvonnan ja oikeudellisen neuvonnan tarpeessa olevat iäkkäät eivät myöskään löydä helposti näitä palveluja. Palvelujen toimivuuden ja palvelutarjontaa esittelevän selkeän viestinnän vahvistaminen sekä verkossa että seniorikeskuksissa on tarpeen.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan ja vanhusneuvoston lausunnot. Vastaus on lautakunnan lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä ja joka on otettu ryhmäaloitteeksi.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

14.11.2022

Asia/4

Liitteet

- 1 Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloite
- 2 Lausunto, Helsingin vanhusneuvosto, 18.5.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.11.2022 § 755

HEL 2022-004678 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.11.2022 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Reetta Vanhasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 30.08.2022 § 171

HEL 2022-004678 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle vihreiden valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että selvitetään ikääntyneiden neuvoloiden perustamista seniorikeskusten yhteyteen toteuttaen ne käyttäjäryhmälle saavutettavalla ja helppokäyttöisellä tavalla. Aloitteessa todetaan, että Seniori-infon tarjoaman ikääntyneiden palveluohjauksen ja neuvonnan lisäksi tarvitaan laaja-alaisempaa terveysneuvontaa esimerkiksi liikunnan, terveellisen ruokavalion ja muun terveellisen elämäntavan tukemi-

terveyspalvelujen toimintasuunnitelman mukaisesti asiakaskontakteissa otetaan liikkuminen puheeksi. Seniori-info jalkautuu myös ikääntyneiden tilaisuuksiin ja asuinalueiden kauppakeskuksiin sekä kerran viikossa Kalasataman ja Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskuksiin ja kamaan ikääntyneille suunnattua informaatiota sosiaali- ja terveyspalveluista. Seniori-info kutsuu myös kaikki kyseisenä vuonna 75 tai 85 vuotta täyttävät Hyvinvointia arkeen -tilaisuuksiin, joissa kerrotaan muun muassa senioriliikunnan, suun terveydenhuollon sekä alueellisten palvelukeskusten toiminnasta.

Helsingissä on kymmenen seniorikeskusta eri puolilla kaupunkia. Niissä jokaisessa toimii palvelukeskus, joka tarjoaa ohjausta ja neuvontaa sekä järjestöjen kanssa tehtävänä yhteistyönä avointen ovien harrastus- ja ryhmätoimintaa ikääntyneille. Palvelukeskukset ohjaavat asiakkaita esimerkiksi oman palvelukeskuksen tuettuihin tai avoimiin liikuntaryhmiin sekä kuntosalille. Tarjolla on myös etäkuntoutusta ja muuta ryhmätoimintaa etäpalveluna. Palvelukeskuksissa toimii myös päihde- ja mielenterveyden vertaistukiryhmiä ja niissä järjestetään luentoja ja tietoisuuksia muun muassa ravitsemuksesta, liikunnasta ja aivoterveystä. Seniorikeskuksissa toimivat myös omaishoidon toimintakeskukset, joista omaishoitoperhe saa yksilöllistä ja ryhmätukea omaishoidon eri vaiheissa.

Terveydenhuoltolain mukainen terveysneuvonta tukeutuu ensisijaisesti sähköisiin kanaviin ja itsepalveluun. Esimerkkeinä sähköinen Omaolo-sivusto ja omaishoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastus. Terveys- ja hyvinvointikeskusten lääkärikäynneillä on käytössä niin sanottu seniorin terveystarkastus, jossa puututaan iäkkäille tyypillisimpiin ongelmiin.

Lautakunta painottaa yksilöllisen matalan kynnyksen neuvontapalvelun merkitystä. On tärkeää, että Seniori-infon puhelinpalvelun ja jalkautuvan palvelun sekä informaatiotilaisuuksien lisäksi myös seniorikeskuksissa on saatavissa monipuolista neuvontaa ja ohjausta palveluiden piiriin. Neuvojen tarvetta on erityisesti niillä muistisairaiden tai mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden läheisillä, jotka eivät ole omaishoidon piirissä. Myöskään digineuvonnan ja oikeudellinen neuvonnan tarpeessa olevat iäkkäät eivät helposti löydä näitä palveluita. Lautakunnan mielestä seniorikeskusten palvelukeskusten toimintaa näillä alueilla olisi vahvistettava ja palveluista viestitettävä laajalti sekä verkossa että seniorikeskuksissa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaali- ja terveystoimi toteuttaa ennakoivalla otteella kaupunkistrategiaa helsinkiläisten terveyden ja hyvinvoinnin parantamiseksi. Ikääntyneille on laajat neuvonta- ja ohjauspalvelut tarjolla niin keskitettynä pal-

14.11.2022

Asia/4

veluna Seniori-infossa kuin seniorikeskusten palvelukeskuksissa lähellä asukkaita."

Käsittely

30.08.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään ennen Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi -otsikkoa seuraava uusi kappale:

"Lautakunta painottaa yksilöllisen matalan kynnyksen neuvontapalvelun merkitystä. On tärkeää, että Seniori-infon puhelinpalvelun ja jalkautuvan palvelun sekä informaatiotilaisuuksien lisäksi myös seniorikeskuksissa on saatavissa monipuolista neuvontaa ja ohjausta palveluiden piiriin. Neuvojen tarvetta on erityisesti niillä muistisairaiden tai mielen-terveys- ja päihdeasiakkaiden läheisillä, jotka eivät ole omaishoidon piirissä. Myöskään digineuvonnan ja oikeudellinen neuvonnan tarpeessa olevat iäkkäät eivät helposti löydä näitä palveluita. Lautakunnan mielestä seniorikeskusten palvelukeskusten toimintaa näillä alueilla olisi vahvistettava ja palveluista viestitettävä laajalti sekä verkossa että seniorikeskuksissa."

Kannattaja: jäsen Seija Muurinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

16.08.2022 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Alexandra Allén, arviointipäällikkö, puhelin: 310 44774

alexandra.allen(a)hel.fi

Maarit Varis, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42850

maarit.varis(a)hel.fi

§ 794

V 23.11.2022, Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloite venäläisestä fossiilienergiasta irtautumiseksi

HEL 2022-004679 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

Palautusehdotus:

Reetta Vanhanen: Kaupunginhallitus päättää palauttaa aloitteen takaisin valmisteluun.

Joukkoliikennejärjestelmä on yhä poikkeuksellisen syvässä kriisissä. Tilanne on erityisen ongelmallinen helsinkiläisten matkustajien kannalta, sillä korotukset kohdistuvat suurimmin AB-alueen matkalippuihin. Lisäpainetta aiheuttavat HSL:n jyrkästi nousevat infrakustannukset.

Tästä syystä kaupunginhallitus edellyttää, että käynnistetään kevään 2023 aikana valmistuva HSL-kuntayhtymää koskeva omistajapoliittinen valmistelu, jossa

a) selvitetään ja valmistellaan vaihtoehtoisia tapoja joukkoliikennelippujen hintoihin kohdistuvan korotuspaineen lievittämiseen tai hintojen alentamiseen. Yhtenä vaihtoehtona selvitetään ja valmistellaan kaupungin omaa lisäsubventiota helsinkiläisten joukkoliikennelippuihin.

b) selvitetään kasvavien infrakustannusten vaikutus lipun hintoihin Helsingin osalta ja tapoja jolla infrakustannuksia ei katettaisi lippuhinnoilla sekä kehitetään subventioasteen seurantaa niin että infran ja käyttöalouden subventiota voidaan seurata erikseen.

Lisäksi kaupunginhallitus edellyttää, että aloitteeseen pyydetään kaupunkiympäristölautakunnan lausunto.”

Kannattaja: Elisa Gebhard

Kaupunginhallitus palautti yksimielisesti asian uudelleen valmisteltavaksi.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

14.11.2022

Laura Uuttu-Deschryvere, kansainvälisten asioiden päällikkö, puhelin: 310 15266
laura.uuttu-deschryvere(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloite
- 2 Liite 1 Helen vastaus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo ryhmäaloitteen loppuunkäsittelyksi.

Esittelijän perustelut

Vihreä valtuustoryhmä esittää ryhmäaloitteessaan, että toimia venäläisestä fossiilienergiasta irtautumiseksi sekä IEA:n ehdottamia toimenpiteitä energian säästämiseksi ja öljynkulutuksen vähentämiseksi otetaan pikaisesti käyttöön Helsingissä. Vihreä valtuustoryhmä esittää, että kaupunginvaltuustolle tuodaan selvitys siitä, miten ja millä aikataululla venäläisestä fossiilienergiasta päästään Helsingissä kokonaan irti sisältäen myös Helenin toimet. Samalla edellytetään Heleniltä toimenpideohjelman, jossa osoitetaan, millä tavoin yhtiö selviää jatkossa ilman maakaasua, Venäjältä tuotua biomassaa ja ennen pikaista kivihiihivomalojen sulkua hoitaa kivihiihivomalojen polttoa ilman Venäjältä tuotua kivihiihivomaloja.

Lisäksi Vihreä valtuustoryhmä esittää, että mm. seuraavia keinoja otetaan käyttöön mahdollisimman nopeassa aikataulussa:

- Joukkoliikennelippujen erillinen subventoiminen helsinkiläisille joukkoliikenteen käyttöasteen nostamiseksi
- Sähköautojen latauspisteiden määrän lisääminen ja sähköautojen suosiminen pysäköintipolitiikassa sekä sähköautojen lisääminen kaupungin omassa autokannassa
- Kävelyä ja pyöräilyä lisäävien investointien vauhdittaminen ja väylien ympärivuotisen kunnossapidon parantaminen
- Etätyösuositusten osittainen (esim. 2 päivää viikossa) jatkaminen niillä aloilla, joilla se on mahdollista
- Taloyhtiöiden energiaremonttien vauhdittaminen edelleen
- Työntekijöiden autottoman työmatkaliikkumisen tukeminen
- Yhteiskäyttöautoilun helpottaminen
- Työmatkalentojen vähentäminen

- Erikseen harkittavien asuinalueiden tai kortteleiden autottomien sunnuntaiden kokeilut sekä kesäkävelykatukokeilujen laajentaminen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Merkittävää osaa ryhmäaloitteessa esitettyjä toimenpiteitä Venäjän fossiilienergiasta irtaantumiseksi toteutetaan tai niitä ollaan käynnistämässä mm. osana päivitettyä Hiilineutraali Helsinki -ohjelmaa. Hiilineutraalisuustavoitteen 2030 mukaisesti vuoteen 2030 mennessä merkittävimmistä osasta fossiilienergian käytöstä (kaikki lähtömaat), joka kaupungin päätäntävällässä, on luovuttu.

Venäläisestä fossiilienergiasta irtaantumisessa on tärkeää keskittyä niihin toimenpiteisiin, joilla on suurin vaikutus ja jotka ovat suoraan kaupungin päätäntävällässä tai joihin kaupunki muutoin voi merkittävästi myötävaikuttaa. Osa esitetyistä toimenpiteistä on vaikutukseltaan vähäisiä tai ne eivät ole kaupungin päätäntävällässä. Lisäksi esitetyissä keinoissa on toimia, joita ei kannata edistää näiden vaikutuksen venäläisestä fossiilienergiasta irtaantumiseen ollessa olematon tai jopa käänteinen.

Vaikutukseltaan merkittäviä keinoja venäläisestä fossiilienergiasta irtaantumiseen ovat Helenin toimet energian tuotannon osalta. Helenin vastaus aloitteeseen koskien Helenin toimia ja Heleniltä edellytettyä toimenpideohjelmaa liitteenä Liite 1.

Seuraavassa katsaus aloitteessa esitettyjen keinoihin.

Joukkoliikennelippujen erillinen subventominen helsinkiläisille joukkoliikenteen käyttöasteen nostamiseksi

Lippujen hinnat vaikuttavat keskeisesti joukkoliikenteen suosioon. Joukkoliikenteen lippujen hintajoustoilla tarkoitetaan lippujen kysynnän muutoksen suhdetta lippujen hintojen muutoksiin. Joustot ovat erilaisia lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Lisäksi joustot voivat olla erilaisia pienissä muutoksissa verrattuna suuriin, yhtäkkisiin muutoksiin. Yleisesti joukkoliikenteen hintajouston arvioidaan olevan -0,3. Tämä tarkoittaa sitä, että jos lippujen hinnat laskevat 10 %, joukkoliikenteen kysyntä kasvaa 3 %.

Joukkoliikenteen lipunhintojen muutoksella on lisäksi vaikutuksia kulkutavan valintaan. Tutkimuksissa on todettu, että lippujen hintojen laskeudessa Helsingin sisäisen joukkoliikenteen lisäkysynnästä suurempi osa tulee jalan tai polkupyörällä kuljetuista matkoista kuin henkilöautoliiken-

teestä. Siirtymä ei siis ole energiatalouden tai fyysisen aktiivisuuden kannalta suotuisin mahdollinen.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä. Tehtävänsä liittyen HSL hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän. Päätökset lippulajeista, alennusryhmistä ja lippujen hinnoista kuuluvat HSL:n toimivaltaan. HSL on halunnut yhtenäistää lippujen hinnat ja nykyisessä tariffissa ei enää ole aiemmin käytössä ollutta kuntakohtaista kausilippujen hinnoittelua. Helsingiläisten lippujen lisäsubventioiminen vaatisi siis joko muutoksen HSL:n käytäntöön kuntien yhtenäisestä hinnoittelusta tai kaikilta HSL-kunnilta yhteisen päätöksen subvention kasvattamisesta.

Nopeana keinona vähentää venäläisen fossiilienergian käyttöä ja öljynkulutusta joukkoliikennelippujen hinnan subvention lisääminen vaikuttaa tehottomalta. Hintojen alennus tuo joukkoliikenteen käyttäjiksi vähemmän autoilijoita kuin kävelijöitä tai pyöräilijöitä, joten muutos saataisi olla jopa liikenteen energiankulutusta lisäävä. Pitkällä aikavälillä alentuneet liikkumiskustannukset mahdollistavat muuttumattomalla liikkumisbudjetilla liikkumisen ulottumisen aiempaa kauemmaksi. Tällöin kodin ja työpaikan välisen etäisyyden merkitys vähenee, jolloin alentuneet liikkumiskustannukset voivat houkutella muuttamaan kauemmaksi. Tämä johtaa pitkällä aikavälillä yhdyskuntarakenteen hajaantumiseen, mikä edelleen lisää liikenteen energiankulutusta.

Sähköautojen latauspisteiden määrän lisääminen ja sähköautojen suosiminen py-
säköintipolitiikassa

Polttomoottoriautojen korvautuminen sähköautoilla vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista. Sähköautojen osuuden kasvu tapahtuu kuitenkin suhteellisen hitaasti, eikä kaupungilla ole keinoja nopeuttaa tätä luontaista siirtymää merkittävästi. Siirtymän nopeuttamisen kannalta keskeisiä keinoja ovat kansalliset verotus- tai tukiratkaisut. Kaupungilla ei ole vaikutusmahdollisuutta ajoneuvojen korkeaan hintaan. Kaupungin keskeiseksi keinoksi on tunnistettu latausinfrastrukturan huolehtiminen: vaikka latauspisteitä lisäämällä ei isossa määrin pystytä nopeuttamaan autojen hankintaa, latauspisteiden puuttuminen tehokkaasti estää sähköautoon siirtymisen.

Liikenteen sähköistymisen ennustetun kasvun toteutuminen edellyttää sitä, että sähköautojen latauspaikkoja on tarjolla riittävästi. Lähivuosina latauspaikkojen määrä ratkaisee myös ladattavien hybridien päästövähennystoteuman: mikäli latauspaikkoja ei ole, ajetaan polttomoottorilla ja oletettu päästöhyöty jää saavuttamatta. Valtaosa henkilöautojen la-

tauksesta tulee tapahtumaan asuinkiinteistöjen parkkipaikoilla tai -halleissa, mutta kaikkialla kaupungissa tämä ei ole mahdollista.

Latauspaikkoja tarvitaan myös julkisiin ja kaupallisiin kiinteistöihin, yleisille alueille ja pysäköintialueille. Kaupungin tulee varautua myös oman kalustonsa sähköistämiseen. Kaupungin keinot edistää latauspisteiden syntymistä eri paikkoihin (esim. kauppojen yhteyteen, yleisille alueille) ovat erilaiset. Esimerkiksi yleisille alueille toteutettaville latauspisteille on jo olemassa prosessi, mutta kaikissa latauspaikkatyypeissä vastaava prosessia ei ole.

Julkisia latauspisteitä Helsingissä on tällä hetkellä noin 200. Kaupungilla on käynnissä kilpailutus enintään 112 uuden latauspisteen toteuttamiseksi; nämä toteutetaan vuoden 2024 loppuun mennessä. Kaupungilta puuttuu kuitenkin kokonaisnäkemys siitä, missä määrin latauspisteitä on jo rakennettu erityyppisiin paikkoihin.

Päivitetyssä päästövähennysohjelmassa on toimenpide, jolla latauspisteiden toteuttamisen keinoista laaditaan suunnitelma. Ehdotuksen mukaan suunnitelma tulee laatia siten, että se huomioi kaupungin erilaiset keinot edistää latauspisteiden syntymistä erilaisissa kohteissa ja toisaalta varmistaa sen, että latauspisteiden määrä on linjassa suhteessa sähköautojen määrän kasvuennusteeseen.

Käytännössä kaupunki voi vaikuttaa latausasemien yleistymiseen julkisessa katutilassa sekä esimerkiksi vaatia latauspistevalmiutta kaavoitettaessa uutta maankäyttöä tai tehtäessä olemassa olevassa rakennuskannassa laajoja peruskorjauksia.

Sähköautoja on mahdollista suosia pysäköintipolitiikassa. Kaupunki myöntää 50 % alennuksen pysäköintimaksuista vähäpäästöisille ajoneuvoille.

Sähköautojen lisääminen kaupungin omassa autokannassa

Kaupungin tavoitteena on vaihtaa kaupungin omassa hallinnassa oleva henkilöautokanta täyssähköisiin ajoneuvoihin vuosina 2021–2025. Vaihto toteutetaan siten, että autojen pitoiän täytyttyä auto korvataan täyssähköajoneuvolla. Henkilöautojen pitoikä kaupungilla on viisi vuotta.

Sähköistämisen piirissä on yhteensä noin 457 henkilöautoa, joista valtaosa on Sote-toimialan käytössä. Sähköautojen osuus kaupungin koko henkilöautokannasta on 20,3 % vuonna 2022.

	2021	2022	2023	2024	2025
Uusittavien henkilöautojen määrä		108	23	46	76

Hankitut täyssähköautot (toteutunut luku)	63	30			
Sähköautojen osuus vuoden uusinnosta (toteutunut luku)		28			
Sähköautojen kokonaismäärä	63	93			
Sähköautojen osuus koko hlöautokannasta	13,8	20,3			

Täyssähköhenkilöautojen saatavuus on tällä hetkellä kohtuullisen hyvä eikä toimitusajoissa ole ollut viiveitä. Suurin pullonkaula on ollut latauspisteiden rakentamisen haasteet. Latauspisteiden toteuttaminen on osoittautunut haastavaksi erityisesti niissä tukikohtissa ja toimipisteissä, jotka sijaitsevat kaupungin ulkopuolisissa vuokraohteissa.

Kävelyä lisäävien investointien vauhdittaminen

Kävelyhankkeille ei ole ollut erillisbudjettia. Käytännössä kävelyn ja pyöräliikenteen erillisinvestointibudjetti on ollut pyöräliikenteen infra-hankkeiden budjetti, eikä sitä ole käytetty erikseen kävelyä edistäviin hankkeisiin. Toki monet pyöräliikenteen hankkeet parantavat samalla myös jalankulun asemaa, kun pyöräliikenne ja jalankulku erotellaan asianmukaisesti toisistaan.

Investointien vauhdittamisen ensi askel olisi irrottaa kävely ja pyöräliikenne omiksi budjeteikseen siten, että pyöräliikenteelle säilyy vähintään nykyisen investointitason mukainen 25,5 miljoonan euron vuotuisen erillisinvestointien budjetti. Kävelylle erillisinvestointien tarve on pyöräliikennettä pienempi, sillä kävelyn kehittämisessä ei ole niinkään kyse puuttuvan infran rakentamisesta, vaan olemassa olevan täydentämisestä. Kävelyn erillisinvestointeja voisivat olla esimerkiksi kesäkatujen ja muiden kävely-ympäristöä parantavien kokeiluiden toteutuskustannukset, katupuiden ja muun kasvillisuuden lisääminen, jalkakäytävien laatoittaminen sekä oleskeluun soveltuva infra niin aukioille kuin kaduille. Päästövähennysten näkökulmasta nämä investoinnit olisi hyvä kohdistaa kävelyn edistämishjelmassa esitetyille kävelyn ydinalueille, joissa on lähtökohtaisesti paljon jalankulkua ja ne kytkeytyvät joukkoliikenteen solmukohtiin, etenkin raideliikenteeseen.

Julkisen liikenteen solmukohtien lisäksi, myös paikalliskatuverkolle kohdistuvat kävely-ympäristön parannukset ovat oleellisessa osassa sekä kävelyn että pyöräliikenteen edistämässä. Tällä hetkellä olemassaoleville paikalliskaduille ei kohdistu toimenpiteitä. Paikalliskatuverkon kehittämiseksi kävelyn ja pyöräliikenteen näkökulmasta ei ole olemassa linjauksia tai toimenpidelistausta. Paikalliskatuverkolla auto-

liikenteen rauhoittamisen keinoista ei ole listausta eikä käynnissä olevia tai tulevia hankkeita.

Se, missä määrin kävely ja pyöräily vähentävät riippuvuutta fossiilien energiasta, riippuu ensisijaisesti siitä, mitä kulkumuotoa kävely ja pyöräily korvaavat. Mikäli ihmisiä pystytään ohjaamaan siten, että kävely ja pyöräily korvaavat nimenomaan omalla autolla tehtyjä matkoja, on näillä toimilla vaikutusta fossiilisten polttoaineiden kulutukseen.

Pyöräliikennettä lisäävien investointien vauhdittaminen

Pyöräliikenteen investointibudjetti on jo verrattain hyvällä tasolla huomioiden vuonna 2021 valmistunut pyörävylien priorisointi- ja toteuttamishjelma, jossa määriteltiin tavoiteverkkojen toteutumisen tavoite vuodelle 2031 perustuen aiemmin voimassa olleeseen 19,5 M€ vuosittaiseen pyöräliikenteen investointibudjettiin. Vuonna 2022 investointibudjetti nostettiin 25,5 M€ ja vuosina 2023–2024 sen on tarkoitus olla 23,5 M€, joka jo valmiiksi luo edellytykset tavoiteverkkojen ripeämmälle toteutukselle, kuin edellä mainitussa priorisointiohjelmassa on määritelly.

Pyörävylien priorisointi- ja toteuttamishjelmassa määritelty tavoiteverkkojen rakentamistahti oli hyvin linjassa aikaisemman HNH 2035-tavoitteen kanssa. Pyöräliikenteen investointibudjetin lisääminen on hyvin linjassa myös aikaistetun HNH -3030 tavoitteen kanssa, mutta aikaistettu HNH-tavoite edellyttää myös tavoiteverkkojen toteutumisen aikaistamista viidellä vuodella verrattuna em. priorisointiohjelmaan, mutta nostetun investointibudjetin tälle luomia edellytyksiä ei vielä ole tarkistettu.

Ensin on tärkeä tarkistaa, miten pitkälle tavoiteverkkoa saadaan rakennettua jo korotetulla investointibudjetilla. Mikäli jo korotetulla budjetilla tavoiteverkkoja ei saada pyörävylien priorisointi- ja toteuttamishjelmassa vuodelle 2031 määritetyn tavoitetilan tasolle viisi vuotta aiemmin vuonna 2026, on ensiarvoisen tärkeä laatia perusteellinen tarkastelu vaadittavasta investointibudjetin- ja henkilöresurssitasosta. Tarkastelussa on selvitettävä ainakin, millaisella investointibudjetilla ja henkilöresursseilla saadaan vähintään 70 % kantakaupungin tavoiteverkosta ja 58 % baanaverkosta valmiiksi vuoteen 2026 mennessä.

Pyöräliikennettä lisäävien investointien vauhdittaminen luo edellytyksiä pyöräliikenteen kulkutapaosuuden kasvulle, joka osana muiden kestävien kulkumuotojen edistämistä vähentää autoliikenteen kulkutapaosuutta. Näin vähennetään myös riippuvuutta venäläisestä fossiilienergiasta. Pyöräliikenteen kasvu lisäksi parantaa kansanterveyttä, vähentää päästöjä, parantaa kaupungin elinvoimaisuutta ja parantaa liikenneturvallisuutta. Investointien vauhdittamista tukee myös se, että jokainen

erityisesti baanaverkon toteuttamiseen investoitu 1 euro tuo keskimäärin 7,8 euron hyödyn yhteiskunnalle.

Kävely- ja pyöräliikenneväylien ympärivuotisen kunnossapidon parantaminen

Pyöräväylien priorisointi- ja toteuttamishjelman mukaan toteutettavan pyöräliikenteen tavoiteverkon rakentaminen edellyttää myös panostusta sen ympärivuotiseen kunnossapitoon. Näin luodaan edellytykset sille, että kaiken ikäiset ja kykyiset ihmiset voisivat jatkaa pyörällä ajamista myös talvisissa olosuhteissa sekä sille, että saavutetaan pyöräliikenteen kehittämissuunnitelmassa asetettu HNH-ohjelman kanssa synkronoitu päätavoite nostaa pyöräliikenteen kulkutapaosuus nykyisestä n. 10 prosentista 20 prosenttiin.

Potentiaali ympärivuotisen pyöräliikenteen kasvulle on suuri, sillä Pyöräilybarometri -tutkimuksen mukaan 71 % helsinkiläisistä ihmisistä käyttää pyörää matkoillaan ainakin joskus, 41 % liikkuu pyörällä talvella lumettomana ja jäättömänä aikana ja 13 % ajavat ympäri vuoden. Ympärivuotista pyöräliikennettä on jo tuettu pääasiassa harjasuolaukseen perustuvalla tehostetulla talvikunnossapidolla. Talvikauden 2022–2023 tavoitteena on, että 105 km pyöräliikenteen pääreiteistä ovat tehostetun talvikunnossapidon piirissä. Tavoite vuodelle 2025 on, että 150 km pyöräliikenteen pääreiteistä kuuluvat tehostettuun talvikunnossapitoon.

Ympärivuotisen kunnossapidon parantamiseksi tarvitaan muutakin kuin tehostetun talvikunnossapidon verkoston laajentamista. Kunnossapitoa on parannettava myös niillä reiteillä, jotka ovat tavoitetilanteessakin tehostetun talvikunnossapitoverkoston ulkopuolella. Nykyisten kunnossapitomenetelmien ja infran laadun johdosta pyörätiet ovat talvella pahimmillaan käyttökelvottomassa kunnossa. Tavoitteena on oltava, että pääpyöräreitit pysyvät kauttaaltaan talvella ajettavassa kunnossa niin, että pyöräliikennemäärät eivät lämpimään vuodenaikaan verrattuna vähene merkittävästi.

Tehostetun talvikunnossapidon lisäksi on kehitettävä operointimenetelmiä, tehtävä tarkoituksenmukaisia kalustohankintoja, kehitettävä urakasopimuksia ja selvennettävä vastuita. Lisäksi on arvioitava resurssitarvetta ja kokonaisvaikutuksia, kuten tarvittavista investoinneista saatavia hyötyjä. Hyötyjä syntyy pyöräliikenteen kasvun lisäksi erityisesti liukastumisvammojen vähenemän kautta syntyvästä terveydenhuoltokustannusten laskusta. Hyötyjen saavuttamiseksi talvihoidon pääreitit on määriteltävä käyttäjälähtöisesti. Laatuvaatimukset on asetettava tarkoituksenmukaisesti ja harmonisoitava yli hallinnollisten rajojen, ja urakoinnissa on kiinnitettävä huomiota muihin käyttäjäkokemuksista parantaviin tekijöihin. Pyöräliikenneväylien ympärivuotisen kunnossapidon parantaminen edellyttää sitä, että jalankulun kunnossapitoon

panostetaan samalla mitalla ja koko kunnossapidon toimintakentän tarkastelua kokonaisuutena.

Etätyösuositusten osittainen (esim. 2 päivää viikossa) jatkaminen niillä aloilla, joilla se on mahdollista

Nykyohjeet mahdollistavat jo etätyön tekemisen esim. 2 päivää viikossa niillä aloilla, joilla se on mahdollista. Helsingin kaupungilla etätyötä (joka on osa monipaikkaista työtä) voi edelleen tehdä kaikissa niissä töissä, joissa se on mahdollista. Työyhteisöt sopivat esihenkilöidensä johdolla, milloin lähityö on tarpeen. Sovituissa puitteissa työntekijät voivat sovittujen pelisääntöjen puitteissa päättää, mistä käsin tekevät töitä.

Henkilöstöosaston 27.5.2021 antamassa kaupunkiyhtenäisessä Monipaikkainen työ Helsingin kaupungilla -ohjeessa on todettu, että Helsingin kaupunki tukee monipaikkaisen työn tekemistä ja että monipaikkaisessa työssä työtä ja sen tekemistä ohjaavat työtehtävät, tehtäville asetetut tavoitteet ja työntekijä itse. Kun työ voidaan tehdä etä- tai lähityönä siellä, missä se on työntekijän, työnantajan ja työtehtävien kannalta tarkoituksenmukaisinta ja luontevinta, lisätään työtyytyväisyyttä, henkilöstön sitoutumista työnantajaan ja työn tuottavuutta.

Myös Henkilöstöraportista 2021 (s. 9) ilmenevin tavoin monipaikkatyön tekemistä on kannustettu tekemään ja kannustetaan edelleen Helsingin kaupungilla.

Taloyhtiöiden energiaremonttien vauhdittaminen edelleen

Kaikissa kiinteistöissä kannattaa toteuttaa energiatehokkuusparannuksia ja tarkastella päälämmitysjärjestelmän valintaa. Tällä hetkellä todella monet energiatehokkuuteen liittyvät toimet ovat itsessään taloudellisesti kannattavia, eli ne maksavat itsensä takaisin suhteellisen nopeasti verrattuna järjestelmän pitoaikaan. ARA tukee lisäksi kiinteistöjen energiatehokkuusremontteja sekä öljylämmityksestä luopumista.

Tällä hetkellä kiinnostus remontteihin on suurta ja esimerkiksi maalämpöjärjestelmien osalta markkina on osin ylikuuma. Pullonkaulana remonteille on siis markkinatarjonnan riittävyys.

Kaupunki tarjoaa taloyhtiöille ilmasta neuvontaa energiatehokkuusparannuksiin liittyen. Tämä Energiarenessanssi-toimintamalli on ollut erittäin suosittu ja tarpeellinen keino nopeuttaa remontteja eikä vastaavaa palvelua ole tarjolla muiden tahojen tuottamana.

Työntekijöiden autottoman työmatkaliikkumisen tukeminen

Helsingin kaupunki on Suomen suurin työnantaja. Vuoden 2020 lopussa sen palveluksessa työskenteli yhteensä 39 152 työntekijää. Työnte-

kijöiden työmatkoista noin 40 prosenttia tehtiin henkilöauton kuljettajana tai matkustajana vuonna 2020. Työmatkojen kulkutottumuksissa on suuria eroja muun muassa toimialojen ja eri palveluiden, kuten myös työntekijöiden iän ja sukupuolen välillä.

Tutkimusten mukaan kestävien liikkumistottumusten suosioon vaikuteetaan tekemällä systemaattisesti samaan suuntaan kulkevia konkreettisia toimenpiteitä, jotka lisäävät kävelyn, pyöräilyn sekä joukkoliikenteen käytön helppoutta, houkuttelevuutta ja kilpailukykyisyyttä suhteessa henkilöautolla kulkemiseen. Helsingillä on sekä kaupunkina että työnantajana keinoja vaikuttaa työntekijän liikkumistottumuksiin. Turvalliset, nopeat ja viihtyisät kulkuyhteydet kävellen ja pyörällä vaikuttavat liikkumisvalintoihin keskeisimmin. Lisäksi taloudellisilla kannusteilla ja työsuhte-eduilla, kampanjoilla ja kilpailuilla voidaan vaikuttaa työntekijän kulkumuotovalintoihin. Tutkimusten mukaan työntekijät arvostavat siistejä ja riittäviä suihku-, pukeutumis- ja säilytystiloja sekä asianmukaista pyöräpysäköintiä.

Monia näistä toimenpiteistä kaupunki toteuttaa jo nykyisellään. Pyöräliikenteen kehittämisohjelma 2020–2025 ja Käveltävän Helsingin visio vuoteen 2030 sisältävät keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet jalankulun ja pyöräilyn suosion kasvattamiseksi. Kaupunki tarjoaa työntekijöille mm. 160 euron työsuhdematkalippuedun, kaupunkipyörän käyttöedun sekä rahallista tukea polkupyörän hankintaa varten. Henkilöstöliikunta on aktivoanut työntekijöitä kestävien kulkumuotojen käyttöön kansallisten tapahtumien ja kilpailujen, kuten Unelmien liikuntapäivän, Liikkujan viikon ja Kävelykilometrikisan muodossa sekä tarjoamalla henkilöstölle Työmatkaliikkujaksi-valmennusta. Helsinki palkittiin Suomen Aktiivisimpana Työpaikkana 2020.

Helsinki laatii vuoden 2022 aikana Suomen Aktiivisin Työpaikka -konseptin mukaisen projektisuunnitelman tavoitteineen ja toimenpiteineen myös työmatkoilla tapahtuvien kestävien liikkumismuotojen edistämiseksi. Nykytilan arviointi osoittaa, että erityisesti työmatkapyöräilyä edistävien olosuhteiden, kuten pyöräpysäköinnin ja peseytymis- ja pukeutumistilojen toteutumisessa on suurta vaihtelua työpaikkojen välillä. Kaupungin tarjoamat henkilöstöedut on tarkoitus arvioida kokonaisuutena huomioiden myös työntekijöiden näkemykset ja kokemukset. Tässä yhteydessä on mahdollisuus arvioida myös henkilöstöetujen kannustavuutta ja ohjaavuutta kaupungin tärkeiden strategisten päämäärien, kuten ilmasto-, työhyvinvointi- sekä työvoiman veto- ja pitovoimatekijöiden näkökulmista. Vuoden 2022 lopussa toteutetaan kestäviin kulkumuotoihin herättelevä ja henkilöstön tietoisuutta nykyisistä työsuhte-eduista parantava kampanja. Kampanjassa tehdään yhteistyötä Climate Nudge -tutkimuskonsortion kanssa, jossa kehitetään tuuppauksia liikenteen päästöjen vähentämiseksi mm. työmatkoilla.

Yhteiskäyttöautoilun helpottaminen

Yhteiskäyttöautoilulla voidaan vähentää auton omistamisen tarvetta. Yhteiskäyttöautoilu verrattuna auton omistamiseen kannustaa tekemään varsinkin lyhyet matkat muilla kulkumuodoilla kuin autolla.

Yhteiskäyttöautoilun edistäminen ei ole toistaiseksi vaatinut kaupungilta merkittäviä toimenpiteitä. Kaupunki on osoittanut yhteiskäyttöautoyritysten autoille omia pysäköintipaikkoja. Lisäksi yhteiskäyttöautoyritysten autot voivat pysäköidä asukas-pysäköintitunnuksen hinnalla kaikilla kaduilla ja yleisillä alueilla olevilla aikarajoitetuilla ja maksullisilla pysäköintipaikoilla, joiden aikarajoitus on yli 60 minuuttia. Uudessa pysäköintipolitiikassa on toimenpiteenä palvelutason mukaisen hinnoittelun käyttöönotto. Tällöin on mahdollista, että kaikkien pysäköintityyppien hinta nousee. Yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnuksen hinta on esitetty pidettäväksi nykytasolla, mikä parantaa yhteiskäyttöautoyritysten kilpailukykyä auton omistamiseen verrattuna.

Asuintonttien pysäköintipaikkamäärien laskentaohjeessa on kannustin; toteuttamalla tontille yhteiskäyttöautojen pysäköintipaikkoja, saa helpotusta pysäköintipaikkojen rakentamisvelvoitteesta. Tämä parantaa yhteiskäyttöautojen toimintaedellytyksiä, mutta kannustimen soveltaminen ja toteutuksen käytännön valvominen on ollut ongelmallista ainakin joissain tapauksissa.

Jos yhteiskäyttöautojen kilpailukykyä päätetään edistää lisää, tulisi miettiä uusia toimenpiteitä tämän toteuttamiseksi ja varata niille riittävästi resursseja. Kaupungin kannattaa miettiä yhteistyössä yhteiskäyttöautoyritysten kanssa edistämistoimenpiteitä, jos niitä on tarpeen lisätä nykyisistä toimenpiteistä. Näin mahdolliset edistämistoimenpiteet voidaan kohdistaa oikein.

Yhteiskäyttöautoilun edistämiseen ei liity lainsäädännöllisiä esteitä.

Yritykset saattavat tehdä yhteistyötä esimerkiksi yksityisten pysäköintioperaattoreiden kanssa autojen lataukseen ja pysäköintiin liittyen. Tässä yhteistyössä kaupungilla ei ole roolia.

Yhteiskäyttöautoilu vähentää oman auton käyttöä ja ajettuja kilometrejä sekä tehostaa autojen käyttöä. Sillä voi olla pienimuotoinen vaikutus venäläisestä fossiilienergiasta irtautumisessa mutta vaikuttavasta toimesta ei ole kyse.

Työmatkalentojen vähentäminen

Lentomatkustamisen ympäristövaikutukset on tiedostettu Helsingin kaupungilla ja tavoitteena on lentämällä tapahtuvan työmatkustamisen

14.11.2022

vähentäminen. Helsingin kaupunki on kannustanut ja kannustaa edelleen vähentämään lentomatkestamista siten, että lentomatkestuksen tarpeellisuus tulee aina arvioida erikseen ja käyttää mahdollisuuksien mukaan ensisijaisesti muita vähemmän kuormittavia matkestustapoja. Lentomatkestamisen tarpeellisuuden arvioinnin tekee aina viime kädessä esihenkilö.

Henkilöstöosaston 29.11.2021 antamassa kaupunkiyhtenäisessä Matkestusohjeessa on hiilineutraalius- ja vähäpäästöisyysnäkökohdat otettu huomioon (luvut 2 ja 4.1). Ohjetta laadittaessa on erityistä huomiota kiinnitetty esimerkiksi lentomatkestamisesta aiheutuvien päästöjen vähentämiseen.

Virka- tai virantoimitusmatkaa suunniteltaessa on otettava huomioon muun muassa matkan tarpeellisuus, ja välttämätön matka tulee tehdä ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavalla tavalla.

Työntekijän on esimerkiksi mahdollista liittää välttämättömien työmatkojen yhteyteen vuosilomaa tai muita vapaapäiviään, esimerkiksi viikonloppuvapaita, lentoliikenteen ja muun liikenteen päästöjen vähentämiseksi. Työmatkaa suunniteltaessa tulee siis muun muassa arvioida työmatkan ja vapaa-ajan matkestamisen kokonaisuutta ja huomioida ennakoitusti mahdollinen työmatkaan liitettävä vapaa-ajan matkestaminen päästöjen vähentämiseksi.

Ohjeen mukaisesti kotimaan työmatkat tulee pääsääntöisesti tehdä muulla tavoin kuin lentäen. Matkestamisen kokonaiskustannuksia arvioitaessa on myös ympäristövaikutukset otettava huomioon. Työtehtävien hoitamiseen liittyvän matkestamisen vaihtoehtona voi tapaamisiin käyttää mahdollisuuksien mukaan etäyhteyksiä.

Myös Monipaikkainen työ Helsingin kaupungilla -ohjeen luvussa 2 on huomioitu hiilineutraalius- ja ympäristöhyödyt työmatkestamisen (ja samalla myös lentämällä tehtyjen työmatkojen) vähentämisen yhteydessä.

Erikseen harkittavien asuinalueiden tai kortteleiden autottomien sunnuntaiden ko-
keilut

Tarkkoja arvioita autottomien sunnuntaiden päästövähennyspotentiaalista on vaikea tehdä. Vaikutus riippuu alueen laajuudesta. IEA:n arvioiden mukaan autoton sunnuntai koko kaupungin tasolla, riippuen kaupungin koosta, säästäisi 380 000 barreliä öljyä, jos autoton sunnuntai on voimassa viikoittain ja 95 000 barreliä öljyä, jos autoton sunnuntai on kerran kuussa (<https://www.iea.org/reports/a-10-point-plan-to-cut-oil-use>).

Mikäli Helsingin kaupunki ottaisi käyttöön autottomat sunnuntait laajemmilla alueilla, se vaatisi yhteistyötä ministeriöiden ja muiden valtion viranomaisten kanssa. Kiellon ulkopuolelle pitäisi jättää ainakin ammattiliikenne, sillä elinkeinonharjoittamisen vapaus on perustuslaillinen oikeus. Myös lainsäädännön antamat mahdollisuudet tulee arvioida. Valtakunnallisesti merkittävälle väylille kunnalla ei ole toimivaltuuksia asettaa kieltoja, sillä maantiet ovat valtion hallinnoimia. Todennäköistä on myös, että kiellolle tulisi olla mahdollisuus hakea poikkeuslupaa esimerkiksi liikuntarajoitteisuuteen tai vaikkapa muuttoon liittyen. Myös tässä neuvottelu valtion viranomaisten ja etenkin poliisin kanssa olisi välttämätöntä, sillä poliisin pitäisi valvoa kiellon noudattamista. Laajemat kieltoalueet vaatisivat pitkää ja huolellista valmistelua yhteistyössä valtion viranomaisten kanssa vaikutustenarviointeineen. Laajat kieltoalueet olisivat melko epärealistinen vaihtoehto.

Yksittäisten asuinalueiden tai kortteleiden autottomat sunnuntait jäisivät todelliselta fossiilipolttoaineiden vähennyspotentiaaliin melko vähäiseksi. Mikäli kuitenkin aluekohtaisia autottomia alueita toteutettaisiin, kannattaisi alueet valita joukkoliikenteen saavutettavuuden ja maankäytön tiiviyn perusteella. Esimerkiksi Helsingin keskusta tai Kallio voisivat olla alueita, joissa autoliikenne voitaisiin ohjata pääkatuverkkoa pitkin alueen ulkopuolelta.

Kaupunginosakohtaiset autottomat sunnuntait tulisi valmistella yhteistyössä alueen yritysten ja asukkaiden kanssa. Autottomat sunnuntait ovat olleet enemmän tapa lisätä kaupungin viihtyisyyttä ja elinvoimaa suppeammalla liikekeskusalueella. Yksinään päästövähennysnäkökulmasta niiden vaikutus olisi varovaisen arvion mukaan melko vähäinen.

Kesäkävelykatukokeilujen laajentaminen

Liikenteen päästövähennysten näkökulmasta kesäkadut pitäisi kytkeä katujen kehittämiseen pidemmällä aikavälillä. Yksittäisten katujen kokeilut muutaman kesäkuukauden eivät tuota merkittäviä tuloksia päästövähennysten tai fossiilipolttoaineista luopumisen näkökulmasta. Suurin vaikuttavuus olisi soveltaa kesäkatujen oppeja paikalliskatuverkon kehittämiseen periaatteitasolla. Nämä periaatteet olisi hyvä kirjata myös kävelyn edistämishjelman toimenpiteeseen yksi ”kävelyn suunniteluohjeen laatiminen”. Konkreettinen muutos saataisiin aikaiseksi rahoittamalla olemassa olevan paikalliskatuverkon kehittämistä, mikä tarkoittaa omaa investointibudjettia ja hankkeiden ohjelmointia tämä budjetin puitteissa. Paikalliskatuverkon kehittäminen perustuu suoraan syyskuussa kaupunkiympäristölautakunnan hyväksymiin periaatteisiin katuverkon toiminnallisesta luokituksesta (<https://dev.hel.fi/maatokset/asia/hel-2021-010056/kylk-2021-32/>). Nyt riskinä on, että kesäkadut alkavat elää omaa elämäänsä irrallisena jat-

kuvista suunnitteluprosesseista ja katu ympäristön pysyvästä kehittämisestä, jolloin niistä muodostuu ennemmin tapahtumia, kuin ihmisten liikkumiseen ja siten päästövähennyksiin aidosti vaikuttavia toimenpiteitä.

Mikäli kesäkaduista haluttaisiin konkreettisia vaikutuksia päästövähennyksiin, pitäisi niitä tehdä useita kymmeniä ympäri kaupunkia. Suurimmat ulosmitattavat hyödyt päästövähennysten näkökulmasta menetetään, kun kadut palautetaan kesän jälkeen lähtötilanteeseen. Suurimmat liikenteen päästöt syntyvät pääkatuverkolla, jossa liikkuu eniten autoliikennettä. Tosin on myös tunnistettava paikalliskatujen kadunvarsi-pysäköinnin ja autoliikenteen ehdoilla suunnitellun ympäristön rooli autoliikenteen nykyisessä roolissa liikennejärjestelmässä. Päästövähennysnäkökulmasta tilannetta tulisi joka tapauksessa tarkastella koko katuverkon tasolla eikä yksittäisten katujen kautta. Täytyy myös arvioida väliaikaisen järjestelyn suunnitteluun ja toteuttamiseen kuluvia resursseja suhteessa saavutettuihin hyötyihin. Vuonna 2022 kesäkatujen toteutuskustannukset ovat noin 280 000 euroa neljän kadunpätkän osalta. Henkilöresurssien osalta kesäkadut ovat vuosittain vaatineet projektipäälliköltä useamman kuukauden työtunnit ohjaamaan konsulttitoita ympäristö- ja liikenteenohjaussuunnittelun, toteutussuunnittelun, vuoro-vaikutuksen ja muiden tehtävien hoitamiseen.

Kesäkatujen tavoitteiden saavuttamiseksi on oleellista investoida riittävästi kadulle sijoitettavien elementtien laatuun, jotta ne houkuttelevat ihmisiä käyttämään katutilaa. Kesäkadut näyttävät mitä kaduille voidaan sijoittaa autojen viemän tilan sijaan. Kun tilaa otetaan jostain pois, täytyy tilalle tulevien asioiden osoittaa arvonsa, jolloin niihin on tarpeellista myös investoida tarpeeksi. Tämä periaate kadulle sijoitettavien elementtien riittävästä laadusta pätee myös katujen pysyvään kehittämiseen.

Kesäkatukokeilujen laajentaminen ei investointina ole kannattava päästövähennysten näkökulmasta, jos kesäkatua ja siitä saatuja tuloksia ei onnistuta kytkemään katujen pysyviin muutoksiin, jotka ohjaavat ihmisiä kestävien kulkumuotojen pariin henkilöauton käytöstä. Toisin sanottuna investointi yksittäisten katujen pysyviin muutoksiin on päästövähennysten näkökulmasta kannattavampi investointi kuin useiden väliaikaisen kesäkatujen toteuttaminen ympäri kaupunkia. Kannattavampaa on kokeilla yksittäisissä kohteissa kesäkatuja ja skaalata kokeilusta saadut opit pysyvinä muutoksina katu ympäristöön.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

14.11.2022

Asia/5

Laura Uttu-Deschryvere, kansainvälisten asioiden päällikkö, puhelin: 310 15266
laura.uuttu-deschryvere(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloite
- 2 Liite 1 Helen vastaus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.11.2022 § 756

HEL 2022-004679 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.11.2022 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

31.10.2022 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Laura Uttu-Deschryvere, kansainvälisten asioiden päällikkö, puhelin: 310 15266
laura.uuttu-deschryvere(a)hel.fi

14.11.2022

Asia/6

§ 795

V 23.11.2022, Valtuutettu Mirita Saxbergin aloite Herttoniemen metroaseman kunnostamiseksi

HEL 2022-005974 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mirita Saxbergin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mirita Saxberg ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki ryhtyy kunnostamaan Herttoniemen metroasemaa viipymättä.

Helsingin kaupunki käynnisti elokuussa 2019 kaupunkiympäristön toimialan ja Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (HKL) yhteistyönä suunnittelu- ja toteutuskilpailun Herttoniemen metrokorttelista erityisalojen hankintalain mukaisena kilpailullisena neuvottelumenettelynä. Alueen suunnittelua on kehitetty yhteistyössä kilpailussa valitun konsortion kanssa. Vuoden 2022 talousarvioon sisältyvässä HKL:n 10-vuotisessa investointiohjelmassa Herttoniemen metroaseman peruskorjaus on alustavasti suunniteltu toteutettavan osana laajempaa kehittämishanketta vuosina 2025–2026.

Metroasemalla on jo toteutettu ja tullaan toteuttamaan välittömiä pienempiä korjaustoimia aseman toiminnallisuuden ylläpitämiseksi. His-

14.11.2022

Asia/6

sien tekniikka on modernisoitu ja niiden toimintahäiriöiden määrä on laskenut merkittävästi. Liukuportaiden määrän lisääminen asemalle on haastavaa ilman merkittäviä muutoksia asemalaiturin leveyteen ja radan sijaintiin. Metroaseman länsipään katutason vesieristystä on uusittu.

Metroaseman läntinen sisäänkäynti peruskorjattiin kesällä 2022. Sisäänkäyntirakennuksen vesikatto peruskorjattiin. Rakennuksen lasit vaihdettiin, pinnat maalattiin ja tehtiin tarvittavia LVI-järjestelmien päivityksiä. Hissi ja sähkötekniikka uusittiin energiataloudellisesti nykyaikaisiin ratkaisuihin. Sisäänkäynnin valaistus muutettiin energiatehokkaammaksi. Lisäksi sisäänkäynnin yhteyteen rakennettiin uusi portaikko.

Asiasta on saatu HKL:n lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua (voimassa aloitteissa, jotka on jätetty viimeistään 30.4.2022).

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mirita Saxbergin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.11.2022 § 761

HEL 2022-005974 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

14.11.2022

07.11.2022 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 17.08.2022 § 62

HEL 2022-005974 T 00 00 03

Lausunto

Johtokunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Herttoniemen metroasema on otettu käyttöön vuonna 1982 yhtenä Helsingin metrojärjestelmän alkuperäisistä asemista. Asemaa käyttää päivittäin noin 35 000 henkeä.

Liikenneliikelaitos (HKL) pyrkii kehittämään metroasemia pitkäjänteisesti ja kustannustehokkaasti huomioiden nykyaikaiset energiavaatimukset sekä ajantasaiset vaatimukset viihtyvyydelle. Metroasemien peruskorjauksien suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon myös mahdolliset ympäröivän alueen kaupunkikehityshankkeet. Metroasemia peruskorjataan kulloinkin voimassa olevan talousarvion 10-vuotisen investointiohjelman puitteissa.

Kantametron 17:sta metroasemasta neljä on kunnostettu. Hakaniemessä ja Sörnäisissä perusparannus on parhaillaan käynnissä ja lopuille asemille perusparannusta suunnitellaan joko osana alueen laajempaa kehitystä tai erillisenä hankkeena.

Helsingin kaupunki käynnisti elokuussa 2019 kaupunkiympäristön toimialan ja HKL:n yhteistyönä suunnittelu- ja toteutuskilpailun Herttoniemen metrokorttelista erityisalojen hankintalain mukaisena kilpailullisena neuvottelumenettelynä. Kilpailun mukaisesti alueen suunnittelua on kehitetty yhteistyössä kilpailussa valitun konsortion kanssa viimeisten vuosien aikana. Vuoden 2022 talousarvioon sisältyvässä HKL:n 10-vuotisessa investointiohjelmassa Herttoniemen metroaseman peruskorjaus on alustavasti suunniteltu toteutettavan osana laajempaa kehittämishanketta vuosina 2025 – 2026.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

14.11.2022

Herttoniemen metroaseman osalta HKL on toteuttanut ja tulee toteuttamaan välittömiä pienempiä korjaustoimia metroaseman toiminnallisuuden ylläpitämiseksi. Mm. hissien tekniikka on viimeisten vuosien aikana modernisoitu ja niiden toimintahäiriöiden määrä on laskenut merkittävästi. Liukuportaiden määrän lisääminen asemalle on haastavaa ilman merkittäviä muutoksia asemalaiturin leveyteen ja radan sijaintiin. HKL on myös toteuttanut Herttoniemen metroaseman länsipään osalta katutason vesieristysten uusimista.

Herttoniemen metroasemalla on tällä hetkellä kaksi sisäänkäyntiä, joista itäinen on lippuhallirakennus. Läntinen sisäänkäynti sijaitsee läheisen päivittäistavarakaupan rakennuksen vieressä. Metroaseman läntisen sisäänkäynnin peruskorjaus on aloitettu toukokuun 2022 aikana HKL:n johtokunnan 13.1.2022, 7 §, hyväksymän hankesuunnitelman mukaisesti.

Käynnissä olevassa hankkeessa sisäänkäyntirakennuksen vesikatto peruskorjataan. Rakennuksen lasit vaihdetaan, pinnat maalataan ja tehdään tarvittavia LVI-järjestelmien päivityksiä. Hissi ja sähkötekniikka uusitaan energiataloudellisesti nykyaikaisiin ratkaisuihin. Sisäänkäynnin valaistus muutetaan energiatehokkaammaksi. Lisäksi sisäänkäynnin yhteyteen rakennetaan uusi portaikko.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

14.11.2022

Asia/7

§ 796

V 23.11.2022, Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite tekojääkentästä Tapulikaupungin liikuntapuistoon

HEL 2022-004671 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Muutetaan seuraava pätkä:

"Tekojääradan tarvetta Koillis-Helsingissä tarkastellaan kuitenkin vielä tarkemmin palveluverkkotyön edetessä."

Seuraavan muotoon:

"Tekojääradan tarvetta Koillis-Helsingissä, esimerkiksi Tapulikaupungissa, tarkastellaan kuitenkin vielä tarkemmin palveluverkkotyön edetessä."

Kannattaja: Lauri Muranen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sami Muttilainen ja 20 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää Tapulikaupungin liikuntapuiston tekojääkentän rakentamisen edellytykset ja ryhtyy toimenpiteisiin sen toteuttamiseksi.

Kaupunginhallitus ei pidä tekojääradan rakentamista Tapulikaupungin liikuntapuistoon mahdollisena nykyisillä taloudellisilla ja toiminnallisilla edellytyksillä.

Tekojääverkoston rakentamissuunnitelmia ohjaa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla käynnistyvä palveluverkkotyö. Sen puitteissa tarkastellaan tekojääratarakentamista suhteessa väestöpohjaan ja pyritään löytämään radoille saavutettavuuden kannalta parhaat sijainnit. Alustavien tietojen perusteella tekojääradan rakentaminen Tapulikaupungin liikuntapuistoon ei ole perusteltua tasapuolisen saavutettavuuden näkökulmasta. Tekojääradan tarvetta Koillis-Helsingissä tarkastellaan kuitenkin vielä tarkemmin palveluverkkotyön edetessä.

Helsingissä on tällä hetkellä yhdeksän tekojäärataa. Viime vuosina on rakennettu uudet tekojääradat Jätkäsaareen ja Lauttasaareen. Seuraava rata valmistuu Johanneksenpuistoon loppuvuodesta 2023. Vuosaa-ren tekojäärata on investointisuunnitelmissa vuosille 2023–2025.

Tekojääradan rakentamisessa Tapulikaupungin liikuntapuistoon on lisäksi merkittäviä käytännön haasteita, koska liikuntapuistossa on vapaata maapinta-alaa vain vähän ja sen huoltorakennus on vanha ja huonokuntoinen. Tilanpuutteen vuoksi iso tekojäärata voitaisiin sijoittaa vain olemassa olevan tekonurmikentän päälle. Tämä ei ole energiataloudellisesti viisasta, koska tekonurmen täyteaine toimii eristeenä jäähdytysputkien ja jään välillä. Tekojääradan vaatiman putkiston rakentaminen edellyttäisi vanhan tekonurmimaton uusimista, ja säännöllinen jäädyttäminen lyhentää maton käyttöikää huomattavasti. Lisäksi liikuntapuiston huoltorakennus pitäisi laajentaa ja perusparantaa ennen tekojääradan rakentamispäätöstä, koska se ei nykyisellään riitä tekojään ylläpitämiseen.

Tapulikaupungin liikuntapuistoon voisi ison tekojään sijaan rakentaa pienen tekojääradan tai -kaukalon puiston tenniskenttien tai pienen kivituikkakentän päälle. Pienenkin tekojääradan rakentaminen edellyttää huoltorakennuksen uudistamista.

Tekojääradan rakentamisen investointikustannukset ovat viime vuosina olleet noin 800 000–4 000 000 euroa riippuen radan koosta, sijainnista,

14.11.2022

maaperästä ja muusta rakennettavasta infrastruktuurista kuten huolto-
rakennuksista ja konetiloista. Investointikustannusten lisäksi tekojäära-
dasta koituu kaupungille vuosittaisia käyttökustannuksia noin 100
000–200 000 euroa.

Asiasta on saatu kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ja kaupunkiympä-
ristölautakunnan lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus
esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoit-
tanut vähintään 15 valtuutettua (voimassa aloitteissa, jotka on jätetty
viimeistään 30.4.2022).

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.11.2022 § 768

HEL 2022-004671 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.11.2022 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Paavo Ar-
hinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.11.2022

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 27.09.2022 § 522

HEL 2022-004671 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta totesi, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala vastaa liikuntapuistojen palveluverkon ja palveluiden kehittämistä ja liikuntapuistojen kunnossapidosta. Kaupunkiympäristön toimiala vastaa toteutussuunnittelusta ja rakennuttamista.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala ei pidä tällä hetkellä tekojäärädan rakentamista Tapulikaupungin liikuntapuistoon mahdollisena nykyisten taloudellisten ja toiminnallisten edellytyksiensä vuoksi.

Lautakunta kuitenkin totesi, että tekojääraatojen palveluverkkoa on syytä tarkastella lähivuosina. Tässä yhteydessä on syytä arvioida tekojäärädan mahdollista tarvetta Koillis-Helsingissä, esimerkiksi Tapulikaupungissa.

Tästä samasta aiheesta on tehty talousarvioaloite.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Käsittely

27.09.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Mia Haglund: Lisätään uusi kolmas kappale:

"Lautakunta kuitenkin toteaa, että tekojääraatojen palveluverkkoa on syytä tarkastella lähivuosina. Tässä yhteydessä on syytä arvioida tekojäärädan mahdollista tarvetta Koillis-Helsingissä, esimerkiksi Tapulikaupungissa."

Kannattaja: Tuomas Nevanlinna

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Mia Haglundin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 4

Atte Kaleva, Mika Raatikainen, Risto Rautava, Joonas Turttiainen

Ei-äännet: 7

Mia Haglund, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Oona Käyhkö, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen

Tyhjä: 2

Tarik Ahsanullah, Silja Borgarsdottir Sandelin

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Mia Haglundin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 4 - 7 (2 tyhjää).

20.09.2022 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Johanna Himberg, maisema-arkkitehti: 310 21806
johanna.himberg(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 06.09.2022 § 140

HEL 2022-004671 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei pidä tällä hetkellä tekojäärädan rakentamista Tapulikaupungin liikuntapuistoon mahdollisena nykyisillä taloudellisilla ja toiminnallisilla edellytyksillä.

Tekojääratojen palveluverkkoa on syytä tarkastella lähivuosina. Tässä yhteydessä on syytä tarkastella myös mahdollista tekojäärädan tarvetta Koillis-Helsingissä, esimerkiksi Tapulikaupungissa

Helsingissä on tällä hetkellä yhdeksän tekojäärädan. Viime vuosina tekojäärätaverkosto on täydentynyt Jätkäsaaren ja Lauttasaaren radoilla, ja loppuvuodesta 2023 se on laajenemassa Johanneksenpuiston tekojäärädanalla.

Tekojääräverkoston rakentamissuunnitelmia ohjaa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla käynnistyvä palveluverkkotyö. Projektin yhteydessä tarkastellaan muun muassa tekojäärätarakentamista suhteessa väestöpohjaan sekä lasten ja nuorten määrään, ja pyritään löytämään radoille

optimaaliset sijainnit saavutettavuuden eri ulottuvuuksien näkökulmasta.

Aikaisemmin tehtyjen analyysien perusteella Johanneksenpuiston radan jälkeen seuraava tekojäärataa rakennetaan Vuosaareen, johon on varattu liikunta-alueiden vuosien 2023–2024 investointisuunnitelmissa 1,4 miljoonaa euroa. Lisäksi talonrakennusohjelmassa on vuodelle 2025 varattu noin 1,5 miljoonaa Vuosaareen tarvittavien uusien huolto- ja pukuhuonetilojen rakentamiseen.

Palveluverkkotyön alustavien tuloksien perusteella tekojääradan rakentaminen puolestaan Tapulikaupungin liikuntapuistoon ei ole perusteltua esimerkiksi saavutettavuuden näkökulmasta. Tapulikaupungin liikuntapuiston kohdalla tekojääradan rakentamiselle on lisäksi merkittäviä käytännön haasteita. Ensinnäkin liikuntapuistossa on toiminnasta vapaata maapinta-alaa tarjolla niukalti, minkä seurauksena iso tekojäärata olisi mahdollista sijoittaa ainoastaan jo olemassa olevan tekonurmimaton paikalle. Tämä puolestaan ei ole kannatettavaa, sillä tekonurmen täyteaine toimii eristeenä jäähdytysputkien ja jään välillä. Näin ollen kentän jäädyttäminen vaatisi huomattavasti energiaa, mikä lisäisi liikuntapalvelukokonaisuuden käyttötalousmenoja jo ennestään haasteellisessa taloustilanteessa.

Toiseksi on huomioitava, että tekojääradan vaatiman putkiston rakentaminen edellyttäisi vanhan tekonurmimaton uusimista. Tämän maton käyttöikä todennäköisesti lyhentyisi huomattavasti säännöllisen jäädyttämisen myötä.

Kolmantena haasteena on puolestaan liikuntapuiston vanha ja huonokuntoinen huoltorakennus, joka ei riitä tekojääradan ylläpitämiseen. Huoltorakennusta tulee laajentaa ja perusparantaa ennen mahdollisen tekojääradan rakentamispäätöstä.

Haasteet huomioon ottaen Tapulikaupungin liikuntapuistoon voisi ison tekojään sijaan rakentaa pienen tekojääradan tai –kaukalon puiston tenniskenttien tai pienen kivituhkakentän päälle. Mahdollisen radan rakentaminen tulee kuitenkin toteuttaa mahdollisimman energiatehokkaasti ja ympäristöystävällisesti Helsingin kaupunkistrategian, hiilineutraalisuustavoitteiden ja yleisten periaatteiden mukaisesti. Huomionarvoista on, että pienenkin tekojääradan rakentaminen edellyttää liikuntapuiston huoltorakennuksen uudistamista.

Yleisellä tasolla tekojääratojen rakentamista hidastavat liikuntapalvelukokonaisuuden määrärahojen puute. Yhden tekojääradan rakentamisen investointikustannukset ovat viime vuosina olleet noin 800 000 – 4 000 000 euroa. Hinnanvaihtelu selittyy rakennettavan radan koolla sekä muulla rakennettavalla infrastruktuurilla, kuten huoltorakennuksilla,

14.11.2022

konetiloilla ja aidoilla. Samoin haastava maaperä tai sijainti voivat nostaa rakentamiskuluja entisestään.

Investointikustannusten lisäksi tekojääradasta koituu kaupungille vuosittaisia käyttökustannuksia työntekijöistä, energiasta sekä aineista ja tarvikkeista noin 100 000 – 200 000 euroa vuosittain seuraavien 20–30 vuoden ajan. Käyttökustannukset varsinkin energiankäytön osalta ovat rakentamiskustannusten tapaan kohonneet merkittävästi viimeisen 18 kuukauden aikana, joten tarkkojen kustannusarvioiden antaminen on tällä hetkellä erityisen haasteellista. Edellä mainittujen laskelmien perusteella voidaan kuitenkin todeta, että uusien tekojääratojen rakentaminen ei ole mahdollista liikuntapalvelukokonaisuuden nykyisillä investointi- ja käyttömäärärahoilla, vaan molempia olisi korotettava ennen uusien rakentamispäätösten tekoa.

Liikuntapoliittisesta ja liikuntapalvelukokonaisuuden palvelustrategian näkökulmasta tekojääratojen rakentamishankkeet ovat perusteltuja ehdotuksia. Ne lisäävät kuntalaisten liikkumismahdollisuuksia sekä mahdollavat liikkumaan lähtemisen kynnyistä muun muassa maksuttomuutensa ansiosta. Samoin ratojen rakentamisella on myönteisiä vaikutuksia alueen nuorison kannalta merkittävänä harrastusmahdollisuuksia lisäävänä sekä sosiaalista integraatiota ja hyvinvointia edistävänä toimenpiteenä.

Käsittely

06.09.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään tekstiin uusi kolmoskappale (3)

”Tekojääratojen palveluverkkoa on syytä tarkastella lähivuosina. Tässä yhteydessä on syytä tarkastella myös mahdollista tekojääradan tarvetta Koillis-Helsingissä, esimerkiksi Tapulikaupungissa.”

Kannattaja: Heimo Laaksonen

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Sami Muttilaisen vastaehdotuksen yksimielisesti.

23.08.2022 Pöydälle

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi

14.11.2022

Asia/7

Kimmo Isotalo, erityissuunnittelija, puhelin: 310 32342
kimmo.isotalo(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.11.2022

Asia/8

§ 797

V 23.11.2022, Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite valmistavan opetuksen kehittämisestä

HEL 2022-006831 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Reetta Vanhasen ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Johanna Nuorteva ja 29 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää valmistavan opetuksen mallin toimitusta ja mahdollisia kehitystarpeita. Helsingissä valmistava opetus järjestetään ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille omassa lähikoulussa integroituna suomenkieliseen luokkaan, kun taas vanhempien vuosiluokkien oppilaat opiskelevat erillisillä valmistavilla luokilla. Aloitteessa ehdotetaan selvitettävän muun muassa, miten paljon lisätukea yleisluokkaan integroidut oppilaat saavat ja kuinka hyvin kielen oppiminen kehittyy. Selvityksen pohjalta voitaisiin arvioida, olisiko valmistavia luokkia hyvä perustaa myös pienille oppilaille. Aloitteessa ehdotetaan myös, että valmistavalla luokalla voisi tarvittaessa olla kaksi lukuvuotta

nykyisen yhden vuoden sijaan, ja että kaupunki sitoutuisi opetushallituksen suositukseen valmistavan opetuksen ryhmäkoosta.

Kaupunki järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta sekä suomen- että ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen yhteydessä ja Stadin aikuis- ja ammattiopistossa. Valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteissa on määritelty opetuksen laajuus, joka vastaa yhden lukuvuoden oppimäärää. Kaupunki saa opetus- ja kulttuuriministeriöltä valtiosuutta valmistavan opetuksen järjestämiseen enintään yhdeksän läsnäolokuukauden ajalta eli yhden vuoden opinnoista, kun loma-kuukaudet huomioidaan.

Valmistava opetus on tarkoitettu esi- ja perusopetusikäisille maahanmuuttotaustaisille lapsille ja nuorille, joiden suomen tai ruotsin kielen taito on alle kehittyvän alkeiskielitaidon. Kielen oppiminen jatkuu valmistavan opetuksen päätyttyä useiden vuosien ajan perusopetuksen suomi toisena kielenä -oppiaineen sekä kaikkien muidenkin oppiaineiden opinnoissa ja koulun arjessa.

Valmistavaa opetusta voidaan järjestää ryhmämuotoisena tai inklusiivisesti yleisopetuksen ryhmissä, mikäli se on oppilaan kielitaidon kehityksen kannalta tarkoituksenmukaista. Valmistavan opetuksen oppilas opiskelee aina valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaisesti.

Helsingissä suomenkielistä valmistavaa opetusta järjestetään inklusiivisesti esiopetusikäisille lähipäiväkodissa ja ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille lähikoulussa. Suomenkielistä ryhmämuotoista valmistavaa opetusta järjestetään 3.-9.-luokkalaisille pääsääntöisesti erillisissä ala- ja yläkoulun ryhmissä. Pyrkimyksenä on aina löytää oppilaalle valmistavan opetuksen ryhmä kohtuullisen matkan päästä kotoa. Ruotsinkielistä valmistavaa opetusta järjestetään vain inklusiivisesti kaikille esi- ja perusopetusikäisille.

Inklusiivisen valmistavan opetuksen tärkeimpiä etuja oppilaan kannalta ovat pääsy asuinalueen lähikouluun ja yhteisöön, jatkaminen samassa ryhmässä perusopetukseen siirtymisen jälkeen sekä suomenkielisen luokkaympäristön positiivinen vaikutus kielitaidon kehittymiseen. Samalla kun oppilas opiskelee suomea, hän opettelee ja vahvistaa lukua ja kirjoitustaitoa yhdessä ikätovereidensa kanssa.

Helsingissä keskimääräinen oppilasmäärä 1.-6. luokilla on 19. Ryhmäkoon ei ole laskettu mukaan jakotunteja eikä samanaikaisopetusta tai muita pedagogisia opetusratkaisuja, jotka käytännössä laskevat toteutuneita ryhmäkokoja. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa olevien oppilaiden määrä vaihtelee kouluittain ja yleensä oppilaita sijoitetaan eri luokille. Opettajilla on käytössä valmistavan opetuksen ohje-

ja tukimateriaalipankki, joka palvelee kouluja ja opettajia opetuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

Ryhmämuotoiselle valmistavalle opetukselle ei ole asetettu valtakunnallista maksimiryhmäkokoja. Ryhmäkokoja säätelee kuitenkin se, että jokaisella tulee olla mahdollisuus saavuttaa ne tavoitteet, jotka valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteissa on määritelty.

Opetushallitus suosittelee, että valmistavan opetuksen ryhmäkoko on 8–10 oppilasta. Ryhmäkokoon vaikuttavat kuitenkin suuresti oppilaiden ikäjakauma, koulu- ja kielitausta sekä opettajan kokemus. Helsingissä ryhmien maksimikoko on pääsääntöisesti 12 oppilasta. Valmistavan opetuksen ryhmän oppilaat osallistuvat perusopetukseen osan oppitunneista, joten oppilasmäärä vaihtelee tunneittain.

Jatkuvan oppilaaksioton vuoksi oppilaiden määrä valmistavan opetuksen ryhmissä vaihteli lukuvuoden 2021–2022 aikana 245–460 välillä. Keväällä 2022 väliaikaisesti yli 12 oppilaan kasvaneita ryhmiä tuettiin suuntaamalla niihin lisää opettajaresurssia. Lisäksi perustettiin seitsemän uutta valmistavan opetuksen ryhmää. Tilannekohtaista joustoa ryhmäkokoon tarvitaan, sillä oppilaita ilmoittautuu valmistavaan opetukseen pitkin lukuvuotta.

Jos valmistavan opetuksen maksimiryhmäkoko olisi Helsingissä kymmenen oppilasta, se tarkoittaisi noin kymmentä ryhmää nykyistä enemmän. Muutoksen kustannukset olisivat noin 580 000 euroa. Lisäksi on huomioitava tarvittaviin lisätiloihin liittyvät kustannukset.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on lausunnossaan pitänyt tärkeänä selvittää, miten valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaiset tavoitteet saavutetaan sekä kuinka vahvaksi opettajat, huoltajat ja lapset itse arvioivat kielen kehittymisen ja yhteisöön integroitumisen. Kasvatuksen ja koulutuksen talousarvioehdotuksessa 2023 ei ole kuitenkaan varauduttu aloitteen mukaisiin lisämäärärahatarpeisiin.

Vastaus on kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

14.11.2022

Asia/8

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.11.2022 § 773

HEL 2022-006831 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.11.2022 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Reetta Vanhasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 04.10.2022 § 262

HEL 2022-006831 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevasta Johanna Nuortevan valtuustoaloitteesta koskien valmistavan opetuksen toteuttamista:

Kunnat voivat perusopetuslain 5 § mukaan järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta, mutta järjestäminen ei ole velvoittavaa. Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta suomenkielisen esi- ja perusopetuksen ja Stadin aikuis-

ja ammattiopiston sekä ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen yhteydessä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteissa on määritelty valmistavan opetuksen laajuus, joka vastaa yhden lukuvuoden oppimäärää

Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu esi- ja perusopetuskäisille maahanmuuttotilaisille lapsille ja nuorille, joiden suomen tai ruotsin kielen taito on alle kehittyvän alkeiskielitaidon. Perusopetukseen valmistavan opetuksen kielitaitotavoitteena opetuskielessä on Eurooppalaisen kielitaitoasteikon mukainen kehittyvä alkeiskielitaidon taso (A1). Kielen oppiminen jatkuu valmistavan opetuksen päätyttyä useiden vuosien ajan perusopetuksen suomi toisena kielenä oppiaineen sekä kaikkien muidenkin oppiaineiden opinnoissa ja koulun arjessa. Kasvatus ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyvän oppilaan tukemista ja siirtymän pedagogista kehittämistä.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta rahoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoiman valtionosuusjärjestelmän kautta. Rahoitus on kytketty oppilaan läsnäolokuukausien määrään. Kunta voi saada valtion osuutta yhden oppilaan perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestämiseen enintään yhdeksän läsnäolokuukauden ajalta eli yhden vuoden opinnoista, kun lomakuukaudet huomioidaan. Helsingissä koulut saavat valmistavan opetuksen oppilaista oman erillisen laskennallisen resurssin, jonka käytöstä päätetään koulussa.

Inklusiivinen valmistava opetus

Valmistavaa opetusta voidaan järjestää ryhmämuotoisena tai inklusiivisesti perusopetuksen ryhmissä, mikäli se on oppilaan kielitaidon kehityksen kannalta tarkoituksenmukaista. Valmistavan opetuksen oppilas opiskelee aina valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaisesti.

Helsingissä suomenkielistä perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestetään esi- ja alkuopetuskäisille inklusiivisesti lähipäiväkodissa osana esiopetusta sekä lähikoulussa osana perusopetuksen 1. ja 2. luokan opetusta oppilaan ikätason mukaisesti. Ruotsinkielisessä palvelukokonaisuudessa valmistava opetus järjestetään inklusiivisesti kaikille esi- ja perusopetuskäisille.

Kun valmistavaa opetusta toteutetaan inklusiivisesti osana perusopetusta, niin tärkeimpiä etuja oppilaan kannalta ovat välitön pääsy asuinalueen lähikouluun ja -yhteisöön, jatkaminen samassa ryhmässä perusopetukseen siirtymisen jälkeen sekä suomenkielisen luokkaympäristön positiivinen vaikutus kielitaidon kehittymiseen. Samalla kun oppilas

opiskelee suomea, hän opettelee ja vahvistaa luku- ja kirjoitustaitoa yhdessä ikätovereidensa kanssa.

Valmistavan opetuksen viikkotuntimäärä alkuopetuksen oppilaalla on 24, kun se on perusopetuksessa 21. Valmistavan opetuksen oppilaan suurempi tuntimäärä tukee hänen yksilöllisen opinpolkunsu rakentamista ja valmistavan opetuksen opetussuunnitelman toteutumista.

Lukuvuonna 2021 (20.9.2021) keskimääräinen oppilasmäärä Helsingissä perusopetuksen luokilla 1-6 oli 19. Ryhmäkokoon ei ole laskettu mukaan jakotunteja eikä samanaikaisopetusta tai muita pedagogisia opetusratkaisuja, jotka käytännössä laskevat toteutuneita ryhmäkokoja. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa olevien oppilaiden määrä vaihtelee kouluittain ja yleensä oppilaita sijoitetaan eri luokille. Opettajilla on käytössä valmistavan opetuksen ohje- ja tukimateriaalipankki, joka palvelee kouluja ja opettajia opetuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä selvittää, miten valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaiset tavoitteet saavutetaan sekä kuinka vahvaksi opettajat, huoltajat ja lapset itse arvioivat kielen kehittymisen ja yhteisöön integroitumisen.

Ryhmämuotoinen valmistava opetus

Helsingissä järjestetään suomenkielistä ryhmämuotoista valmistavaa opetusta 3.-9. -luokkalaisten ikäryhmän oppilaille pääsääntöisesti erillisissä ala- ja yläkoulun ryhmissä. Pyrkimyksenä on aina löytää oppilaille valmistavan opetuksen ryhmä kohtuullisen matkan päästä kotiosoitteesta ikä huomioiden. Oppilaiden sijoittelussa ryhmiin vaikuttaa myös yleisopetukseen pian siirtyviltä oppilailta vapautuvat paikat ryhmässä.

Valtakunnallisesti valmistavalle opetukselle ei ole asetettu maksimi-ryhmäkokoja. Ryhmäkokoja säätelee kuitenkin se, että ryhmässä jokaisella tulee olla mahdollisuus saavuttaa ne tavoitteet ja sisällöt, jotka valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteissa on määritelty. Paikallisesti opetuksen järjestäjä voi määritellä maksimiryhmäkoon.

Opetushallitus suosittelee, että valmistavan opetuksen ryhmäkoko on 8–10 oppilasta. Ryhmäkokoon vaikuttavat kuitenkin suuresti oppilaiden ikäjakauma, koulu- ja kielitausta sekä opettajan kokemus. Helsingissä valmistavan opetuksen ryhmien maksimikoko on pääsääntöisesti 12 oppilasta. Valmistavan opetuksen ryhmän oppilas integroituu perusopetukseen osan oppitunneista.

Jatkuvan oppilaaksioton vuoksi oppilaiden määrä valmistavan opetuksen ryhmissä vaihteli lukuvuoden 2021-2022 aikana 245-460 välillä.

14.11.2022

Keväällä 2022 väliaikaisesti yli 12 oppilaan kasvaneita ryhmiä tuettiin suuntaamalla niihin lisää opettajaresurssia. Lisäksi perustettiin seitsemän uutta valmistavan opetuksen ryhmää. Tilannekohtaista joustoa ryhmäkokoon tarvitaan, sillä eri puolilla Helsinkiä asuvia oppilaita ilmoitetaan valmistavaan opetukseen pitkin lukuvuotta.

Mikäli ryhmämuotoisen perusopetukseen valmistavan opetuksen maksimiryhmäkoko olisi Helsingissä 10, se tarkoittaisi 2022-2023 lukuvuoden alun oppilasmäärän, noin 600 oppilaan, perusteella 60 ryhmää. Eli kymmenen ryhmää nykyistä enemmän. Muutos tulisi maksamaan noin 580 000 euroa, lisäksi on huomioitava tilojen käyttöön liittyvät kustannukset sekä lisätilojen hankkiminen uusille ryhmille.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotuksessa 2023 ei ole varauduttu aloitteen mukaisiin lisämäärärahatarpeisiin.

13.09.2022 Pöydälle

06.09.2022 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Leeni Siikaniemi, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 86212
leeni.siikaniemi(a)hel.fi

14.11.2022

Asia/9

§ 798

V 23.11.2022, Valtuutettu Minja Koskelan aloite vammaisten henkilöiden henkilökohtaisen avun saamisesta

HEL 2022-005978 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Seuraavaan kohtaan:

”Sosiaali- ja terveyslautakunnan suosituksen johdosta selvitystä on tarkoitus kehittää kuluvan valtuustokauden aikana siten, että jatkossa tilastoidaan voimavararajauksen käyttö hylkäävien päätösten perusteena.”

Seuraava muutos:

”On tarkoitus kehittää” —> ”tullaan kehittämään”

Kannattaja: Daniel Sazonov

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Minja Koskelan aloite_
- 2 Vammaisneuvoston lausunto 14.6.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

14.11.2022

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Minja Koskela ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteesaan, että kaupunki teettää henkilökohtaisen avun myöntämisestä selvityksen vuosilta 2019-2022 miten suuri osa kaupungille osoitetuista henkilökohtaisen avun hakemuksista hyväksytään ja miten usein ne hakemukset, joita ei hyväksytä, evätään voimavararajauksen perusteella.

Kaupunginhallitus toteaa, että henkilökohtaisen avun myöntämisen myönteisten, osittain myönteisten ja kielteisten päätösten määrät on selvitetty. Sosiaali- ja terveyslautakunnan suosituksen johdosta selvitystä on tarkoitus kehittää kuluvan valtuustokauden aikana siten, että jatkossa tilastoidaan voimavararajauksen käyttö hylkäävien päätösten perusteena.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan ja vammaisneuvoston lausunnot. Vastaus on lautakunnan lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua (voimassa aloitteissa, jotka on jätetty viimeistään 30.4.2022).

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Minja Koskelan aloite_
- 2 Vammaisneuvoston lausunto 14.6.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.11.2022 § 776

HEL 2022-005978 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.11.2022

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.11.2022 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Titta Hiltusen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 06.09.2022 § 192

HEL 2022-005978 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Minja Koskelan ja 15 muun valtuutetun vammaisten henkilöiden henkilökohtaisen avun saamista koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki teettää henkilökohtaisen avun myöntämisestä selvityksen vuosilta 2019–2022, jossa selviää, kuinka suuri osa kaupungille osoitetuista henkilökohtaisen avun hakemuksista hyväksytään ja kuinka usein ne hakemukset, joita ei hyväksytä, evätään voimavararajauksen perusteella.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että henkilökohtaisen avun myönnteiset, osittain myönnteiset ja kielteiset päätökset on selvitetty. Käytössä olevien resurssien puitteissa tietoa ei kuitenkaan voida tuottaa siitä, kuinka usein hakemuksen hylkäämisen taustalla on voimavararajaus.

Henkilökohtainen apu

Vammaispalvelulain (380/1987) 8 §:n mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle henkilökohtaista apua, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suorittuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Palveluun oikeutetulla vaikeavammaisella henkilöllä on subjektiivinen oikeus vamman tai pitkäaikaissairauden vuoksi välttämättömään henkilökohtaiseen apuun.

Henkilökohtaista apua voidaan myöntää myös osittain, esimerkiksi tukemaan kodin ulkopuolista asiointia.

Vammaispalvelulain mukaista henkilökohtaista apua ei myönnetä vaikeavammaisille henkilöille, joiden riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon tukitoimin. Mikäli avun tarve painottuu selkeästi huolenpitoon, hoivaan, valvontaan tai työntekijälähtöiseen hoitoon, ei vammaispalvelulain mukaista henkilökohtaista apua pääsääntöisesti myönnetä. Tällöin kyseeseen tulee ensisijaisesti omaishoidon tuki, kehitysvammalain mukainen erityishuolto, tukihenkilötoiminta ja/tai muut sosiaali- ja terveyspalvelut.

Henkilökohtaisen avun käyttö edellyttää vaikeavammaiselta henkilöltä sekä kykyä tehdä päätöksiä, jotka liittyvät hänen elämäänsä, että kykyä ohjata tilanteita ja toimintaa, joissa avustaja työskentelee. Kun henkilökohtaista apua hakevat henkilöt, joilla on muu kuin fyysiseen toimintakykyyn liittyvä vamma (esimerkiksi kehitysvammaiset, aivovammaiset tai autismikirjon henkilöt), on keskeistä henkilön oman tahdon selvittäminen. Oman tahdon selvittämisessä huomioidaan se, että henkilön voi olla vaikeaa ilmaista omaa avun tarvettaan ja henkilö voi käyttää korvaavia kommunikaatiokeinoja.

Henkilökohtaisen avun päätökset

Henkilökohtaisen avun päätöksiä on vuodesta 2019 vuoden 2022 toukokuuhun tehty vuosittain seuraavasti:

- 2019: Myönteisiä päätöksiä 1631 (73,3 % päätöksistä), osittain myönteisiä päätöksiä 296 (13,3 % päätöksistä) ja kielteisiä päätöksiä 297 (13,4 % päätöksistä).
- 2020: Myönteisiä päätöksiä 1444 (74,4 % päätöksistä), osittain myönteisiä päätöksiä 232 (11,9 % päätöksistä) ja kielteisiä päätöksiä 266 (13,7 % päätöksistä).
- 2021: Myönteisiä päätöksiä 1150 (77,0 % päätöksistä), osittain myönteisiä päätöksiä 168 (11,3 % päätöksistä) ja kielteisiä päätöksiä 175 (11,7 % päätöksistä).
- 2022 tammi-toukokuu: Myönteisiä päätöksiä 406 (72,5 % päätöksistä), osittain myönteisiä päätöksiä 76 (13,6 % päätöksistä) ja kielteisiä päätöksiä 78 (13,9 % päätöksistä).

Läheskään kaikki päätökset eivät koske voimavararajauksesta tai muista syistä riippuvaa perustavaa oikeutta henkilökohtaiseen apuun. Joillekin asiakkaille tehdään vuosien aikana useita erilaisia lisäpäätöksiä, jotka voivat olla myönteisiä tai kielteisiä. Niissä on kyse esimerkiksi haetuista lisätunneista, eikä siitä että oikeus henkilökohtaiseen apuun hylättäisiin tai myönnettäisiin.

Olemassa olevilla resursseilla ei ole mahdollista selvittää, miten moni hakemuksista on hylätty voimavararajauksen perusteella. Selvitys edellyttäisi yksittäisten päätösten manuaalista läpikäyntiä. Sosiaali- ja terveyslautakunta suosittaa selvityksen toteuttamista kuluvan valtuustokauden aikana siten, että jatkossa voimavararajauksen käyttö hylkäävien päätösten perusteena tilastoidaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että henkilöille pyritään löytämään heidän tarpeitaan vastaavat palvelut. Tarvittavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut pyritään turvaamaan myös heille, joiden kohdalla edellytykset henkilökohtaisen avun saamiseksi eivät täyty.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Henkilökohtainen apu mahdollistaa vaikeavammaisen henkilön suorittamisen tavanomaisista elämän toiminnoista. Henkilökohtaisen avun turvin varmistetaan, että vaikeavammaisen henkilö voi tämän lisäksi esimerkiksi opiskella ja harrastaa.”

Käsittely

06.09.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Samuel Adouchief: Lisätään Henkilökohtaisen avun päätökset - otsikon toiseksi viimeisen kappaleen loppuun seuraava:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta suosittaa selvityksen toteuttamista kulu- van valtuustokauden aikana siten, että jatkossa voimavararajauksen käyttö hylkäävien päätösten perusteena tilastoidaan."

Kannattaja: puheenjohtaja Daniel Sazonov

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Samuel Adouchiefin vastaehdotuksen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyyn vastaehdotuk- sen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

30.08.2022 Pöydälle

16.08.2022 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

14.11.2022

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi
Jarmo Salminen, johtava sosiaalityöntekijä, puhelin: 310 44305
jarmo.salminen(a)hel.fi
Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.11.2022

Asia/10

§ 799

Virkojen perustaminen kaupunginkanslian elinkeino-osastolle sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle työllisyyden kuntakokeilun viranomaistyöhön

HEL 2022-013117 T 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti perustaa kaupunginkanslian elinkeino-osastolle sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle seuraavat virat:

1.7.2023-31.12.2024 kestäväksi määräajaksi

Asiantuntija	80 virkaa
Palveluesihenkilö	viisi virkaa
Palvelupäällikkö	kolme virkaa
Suunnittelija	yhdeksän virkaa
Yrityskoordinaattori	kolme virkaa
Tiimipäällikkö	yksi virka
Johtava asiantuntija	neljä virkaa
Projektipäällikkö	neljä virkaa
Yritysneuvoja	yksi virka
Toimistosihteeri	yksi virka
Työelämävalmentaja	11 virkaa

1.1.2023-31.12.2024 kestäväksi määräajaksi

Palveluesihenkilö	yksi virka
Suunnittelija	kaksi virkaa
Projektisuunnittelija	yksi virka

Edellä mainituista viroista 11 työelämävalmentajan virkaa sijoittuu kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

14.11.2022

Lisätiedot

Johannes Hirvelä, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 82535
johannes.hirvela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain 87 §:n mukaan virka perustetaan sellaisia tehtäviä varten, joissa käytetään julkista valtaa.

Työllisyyden kuntakokeilussa Helsingin kaupunki vastaa alueellaan Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston sijasta työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain (1269/2020) mukaisten, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012), kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa (1386/2010), työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetussa laissa (1369/2014), kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001) sekä työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkemmin säädettyjen palveluiden ja tehtävien järjestämisestä noin 45 000 helsinkiläiselle työnhakija-asiakkaalle.

Edellä mainittujen palveluiden ja tehtävien hoitamiseen liittyy julkisen vallan käyttöä. Lisäksi kaupungilla on kuntakokeilulain 14 §:n 4 momentin mukainen velvollisuus käyttää julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluita kuntakokeilutehtäviä hoidettaessa. Julkisten työvoimapalveluiden asiakastietojärjestelmän käyttöoikeus voidaan kuntakokeilulain 18 §:n mukaisesti myöntää ainoastaan viranhaltijalle, joka hoitaa kuntakokeilulain mukaisia tehtäviä. Nyt perustettavat virat liittyvät kaikki julkisen vallan käyttöön tai kuntakokeilulain mukaisiin tehtäviin, joissa käytetään edellä mainittua asiakastietojärjestelmää.

Kokeilulain toimeenpanoa varten perustetut kaupungin määräaikaisten virat päättyvät 30.6.2023, jolloin kuntakokeilun oli alun perin määrä päättyä. Kuntakokeiluiden päättymistä jatkettiin lailla 287/2022 31.12.2024 saakka. Jatkoa perusteltiin erityisesti sillä, ettei kokeilukuntien asiakkuuksia ja henkilöstöä tarvitsisi siirtää lyhyeksi ajaksi takaisin työ- ja elinkeinotoimistoihin ennen suunnitteilla olevaa työvoimapalveluiden järjestämisvastuun pysyvää siirtymistä kunnille. Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtoa koskeva lakiesitys HE 207/2022 vp annettiin 6.10.2022 eduskunnan käsiteltäväksi. Esityksen mukaan työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyisi kuntiin 1.1.2025.

14.11.2022

Perustettavat virat liittyvät työllisyyden kuntakokeilun jatkumiseen sekä henkilöstön kanssa käytyyn yhteistoimintaan työllisyyspalveluiden järjestämisestä 1.7.2023 alkaen. Yhteistoimintamenettelyn tuloksena Helsingin työllisyyspalveluiden organisaatorakenne pysyy pääsääntöisesti ennallaan. Organisoitumiseen tulee joitain muutoksia hyvinvointialueiden käynnistymisen johdosta, jonka vuoksi kaupunginkanslian ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen toimialan keskinäistä tehtävänjakoa on ollut tarve täsmentää. Kaupungin järjestämän yhteistoimintamenettelyn rinnalla kulkee valtion yhteistoimintamenettely, sillä kaupungin työnjohdon alaisuudessa kuntakokeilutehtävissä työskentelee kuntakokeilulain 19 §:n nojalla noin 323 henkilötyövuoden edestä valtion virkamiehiä.

Määräjälle 1.1.2023-31.12.2024 perustettavilla viroilla turvataan tehtävien toimeenpano jo ennen kuntakokeilun jatkoa. 1.1.2023 alkaen monialainen yhteispalvelu, eli niin sanottu TYP-toiminta säilyy edelleen kuntajohtoisena monialaisena toiminnallisena kokonaisuutena, mutta sen sosiaali- ja terveystyöpalveluihin liittyvät osat Helsingissäkin muun Suomen tapaan on selkeitä ja tarkoituksenmukaisia tuottaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen toimialalta (hyvinvointialueelta). Työllisyyspalveluiden kuntataustainen sosiaalihuollon ammattipätevyys omaava, määräaikaisissa viroissa toimiva henkilöstö siirtyy 1.1.2023 alkaen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen toimialalle. Kahta siirtyvää palveluesihenkilöä korvaamaan perustetaan yksi palveluesihenkilön virka 1.1.2023 alkaen. Kaksi suunnittelijan ja yksi projektisuunnittelijan virka liittyvät Helsinki-lisän päätöksenteon toimeenpanon varmistamiseen ja ne täytetään jo 1.1.2023 alkaen.

Perustettavat virat sijoittuvat kuntakokeiluorganisaation nykyisen järjestäytymisen mukaisesti elinkeino-osaston työvoima- ja maahanmuutto- ja yrityspalvelut -yksiköihin sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle Stadin ammattiopistoon.

Vuosien 2021-2025 kaupunkistrategian mukaisesti työllisyyspalvelut järjestetään kaikkia Helsingin resursseja hyödyntäen. Kaupungin sitoutuessa kokeilualueeksi (kaupunginhallitus 3.2.2020, § 88) kuntakokeilun katsottiin tarjoavan kaupungille paremmat edellytykset yhteensovitaa yleisen toimialan työllisyys- ja yrityspalvelut valtion järjestämisvastuulla olevien lakisääteisten palveluiden kanssa. Kokeilun katsottiin tarjoavan kaupungille myös mahdollisuuden järjestää monialaisia koulutus-, sote-, kotoutumis- ja työllisyyspalveluja yhdistäviä palvelukokonaisuuksia heikossa työmarkkina-asetelmassa olevien helsinkiläisten työttömien tilanteen edistämiseksi. Kokeilussa kaupunki sai myös kokonaisvastuun kotoutuslain piirissä olevien helsinkiläisten työttömien palvelukokonaisuudesta. Kokeiluasetelman katsottiin myös tarjoavan hyvät mahdollisuudet ohjata työkyvyn selvittämisen tarpeessa olevia

työttömiä työnhakijoita sosiaali- ja terveystoimialan työkykyselvityspalveluihin.

Kuntakokeilun jatkuessa Helsingin kaupungin tavoitteena on edelleenkin vastata tavoitteeseen, jossa yhden kokonaisvastuullisen toimijan tarjottaviksi kootaan poikkihallinnollisesti työllisyyttä edistävät palvelut, yhdistetään toimijoiden resurssit, vähennetään päällekkäisen työn määrää sekä varmistetaan asiakkaiden palveluketjujen katkeamattomuus. Vastaavasti tavoitteena on edelleen entistä tehokkaammin ja oikea-aikaisemmin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista sekä maahanmuuttajien kotoutumista. Kokeilussa tarjotaan myös oikea-aikaisesti sosiaali- ja terveystoimialan palveluita asiakkaiden työllistymisen esteiden poistamiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Kuntakokeilun toimeenpanolla valmistaudutaan samalla myös valmiilla olevaan työllisyydenhoidon kokonaisvastuun siirtoon.

Perustettavat virat täytetään kaupungin työllisyydenhoidon keskitetyistä määrärahoista valtuuston talousarvion rajoissa sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan osoittamasta rahoituksesta.

Perustettaviksi esitettävien virkojen tehtäväkohtaiset palkat ovat seuraavat:

Asiantuntija	2833,05 euroa
Palveluesihenkilö	4017,78 euroa
	4200,00 euroa
Palvelupäällikkö	5254,02 euroa
	4296,71 euroa
Suunnittelija	3580,86 euroa
	3370,20 euroa
	2931,00 euroa
	2713,88 euroa
Yrityskoordinaattori	3536,04 euroa
Tiimipäällikkö	4120,80 euroa
Johtava asiantuntija	4532,88 euroa
	4481,37 euroa
Projektipäällikkö	4500-5200 euroa

14.11.2022

Asia/10

Yritysneuvoja	3986,10 euroa
Toimistosihteeri	2458,46 euroa
Projektisuunnittelija	3128,31 euroa
Työelämävalmentaja	3086,48 euroa

Toimivalta

Kaupunginhallitus päättää viran perustamisesta ja lakkauttamisesta hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 1 momentin 13 kohdan mukaan.

Hallintosäännön 12 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan henkilöstöjohtaja päättää tehtävien vaativuusluokittelusta ja siihen perustavasta palkasta, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty tai ellei henkilöstöjohtaja ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Johannes Hirvelä, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 82535
johannes.hirvela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 800

Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle Suomen romanipoliittisesta ohjelmasta 2023-2030

HEL 2022-012134 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa seuraavan lausunnon sosiaali- ja terveysministeriölle Suomen romanipoliittisesta ohjelmasta 2023-2030:

Yleiset huomiot ROMPO 3 -ohjelmakokonaisuudesta

Suomen romanipoliittinen ohjelma 2023–2030 (ROMPO 3) on laaja kokonaisuus, jonka läpileikkaavina periaatteina ovat romanien yhdenvertaisuus, osallisuus ja osallistuminen sekä syrjinnän poistaminen. Nämä ovat myös Helsingin kaupungin näkökulmasta tärkeitä tavoitteita. Ohjelma pohjautuu elinkaariajatteluun, mikä edistää eri ikäryhmien tarpeiden huomioimista. Kattavasti toteutuessaan ohjelma edistää merkittävästi romanien yhteiskunnallista asemaa, yhdenvertaista palveluihin ja työelämään pääsyä sekä osallisuutta.

On hyvä, että ROMPO 3 -ohjelman laatimisessa on huomioitu EU:n strateginen puiteohjelma romanien yhdenvertaisuudesta, osallisuudesta ja osallistumisesta sekä toimenpiteiden yhteensopivuus muiden keskeisten kansallisten toimintaohjelmien ja strategioiden kanssa. Yhteinen linja tukee toimenpiteiden toteutumisen edellytyksiä, synergioiden hyödyntämistä ja vaikuttavuutta.

Ohjelmaluonnoksessa todetaan, että ROMPO 3 -ohjelman valmistelussa on mahdollistettu laajasti eri tahojen osallistuminen yhteiskehittämisen prosessiin ja romaneilla itsellään on ollut tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa ohjelman sisältöön, mikä on erittäin tärkeää omistajuuden ja aktiivisen toimijuuden näkökulmasta. Aiempaa pidempi ohjelma-kausi mahdollistaa pitkäjänteisyyttä toimenpiteiden toteutuksessa ja ohjelman puolivälitarkastus tarvittaessa täydennysten ja tarkennusten tekemisen sen sisältöön.

Ohjelmassa vahvasti esiin sanoitettu pyrkimys toimenpiteiden konkretiin ja mitattavuuteen on myös kannatettava, joskin seurannan käytännön toteutukseen liittyy monia haasteita. Näitä on tuotu tarkemmin esille ohjelman seurantaan koskevassa osiossa.

Yleiset huomiot ohjelman toimenpiteistä

ROMPO 3 -ohjelmaan sisältyvät toimenpiteet ovat monipuolisia ja niitä pystytään monilta osin luontevasti kytkemään kaupungin palvelujen ke-

hitykseen eri suunnitelmien, ohjelmien ja kaupungin perustuksen puitteis-
sa. Kuntia ei ole kuitenkaan mainittu toimijoina kaikissa toimenpiteissä,
jotka kuitenkin selkeästi linkittyvät kunnan palveluihin (esim. Itä-
Euroopasta tulleiden romanilasten mahdollisuudet koulunkäyntiin ja
harrastuksiin). Itä-Euroopasta tulevien romanien hätämajoituksen, päi-
väkeskustoiminnan ja akuutin terveydenhuollon tarjoaminen on Helsin-
gissä todellisen tarpeen sanelemaa, ja paikallinen toiminta on Suomen
kontekstissa verraten edistynyt. Itä-Euroopasta tulevat romanit tulee
huomioida lapsi- ja perhekontekstin lisäksi myös muissa konteksteissa,
ja koska mainittuun ryhmään kuuluvia romaneja on muuallakin Suo-
messä, voitaisiin Helsingin käytännöistä oppia myös muissa kunnissa.

Ohjelman tekstiosioissa viitataan EU:n puiteohjelman painotukseen
romaniyhteisön monimuotoisuuden huomioimisesta (erityisesti romani-
naiset, romaninuoret, romanilapset, seksuaali- ja sukupuolivähemmis-
töihin kuuluvat, ikääntyneet ja vammaiset romanit sekä kolmansien
maiden kansalaiset, valtiottomat ja EU:ssa liikkuvat romanit) ja ohjel-
maan on sisällytetty toimenpiteitä joitakin näitä erityisesti huomioitavia
ryhmiä koskien. Sukupuolten tasa-arvon näkökulma ei kuitenkaan juuri
näy ohjelmassa eikä toimenpiteiden tasolla ole lainkaan huomioitu esi-
merkiksi sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvien romanien
aseman parantamista. Kaikkien romaneiden tasa-arvon ja yhdenvertai-
suuden edistämiseksi ohjelmaan pitää olla mahdollista sisällyttää myös
toimenpiteitä, joihin liittyy ristiriitaisia näkemyksiä tai ennakkoluuloja
romaniyhteisön sisällä.

Romanien tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen edellyttää ni-
menomaan romaneille kohdennettuja toimenpiteitä. Toisaalta sekä pit-
kän aikavälin kehityksen että resursoinnin näkökulmasta olisi tärkeää,
että romanien yhdenvertaisuutta pystyttäisiin edistämään myös laa-
jemmin kuntalaisille suunnatuissa palveluissa. Joissain ohjelman toi-
menpiteissä voisikin pohtia, onko erikseen romaneille suunnattu toimi-
to välttämätön vai voisivatko romanit esimerkiksi oikeanlaisella viestin-
nällä ja markkinoinnilla tai muilla saavutettavuuden parantamiseen täht-
täävillä toimilla osallistua laajemmalle kohderyhmälle suunnattuun toi-
mintaan (esim. digikoulutuksia koskeva toimenpide, jossa seurannan
mittarina on nimenomaan romaneille suunnatut koulutukset/vuosi sekä
toimenpide uusien vaikuttamiskanavien kehittämisestä nimenomaan
romanilapsille ja -nuorille).

Pääväestön asenteisiin ja yhteiskunnan rakenteisiin kohdistuvia toi-
menpiteitä voisi olla ohjelmassa enemmän. Jotta kunnallisissa ja val-
tiollisissa palveluissa ja toiminnoissa ilmeneviin syrjiviin rakenteisiin ja
toimintoihin voitaisiin tehokkaasti vaikuttaa, olisi myös tärkeä selvittää,
miten romanivastaisuuden, vihapuheen ja syrjinnän ehkäisemisen toi-
menpiteitä voitaisiin kytkeä laajempiin antirasistisiin valtakunnallisiin tai

alueellisiin toimenpiteisiin, joita on suunnattu erityisesti valtiollisille ja kunnallisille toimijoille.

Ohjelman monessa toimenpiteessä pyritään luomaan valtakunnallisia toimintamalleja (mm. toimenpide ”Romanioppilaiden oppilaanohjaukseen kehitetään valtakunnallisesti yhtenäinen toimintatapa”). Valtakunnallista yhtenäisyyttä tavoiteltaessa on syytä huomioida, että pienet paikkakunnat ja suuret kaupungit ovat keskenään hyvin erilaisia toimintaympäristöjä, ja Helsinki on vielä erityistapaus kaupunkien joukossa esimerkiksi koulutuksen järjestäjien määrän osalta .

Aiemmista ROMPO-ohjelmista poiketen ohjelmassa ei ole määritelty varsinaisia toimenpiteiden vastuutahoja, vaan pelkästään ehdotettu toteuttajatahoja (ns. toimijat). Tällä muutoksella ”pyritään osallisuuden lisäämiseen myös toimenpiteiden konkreettisuudessa suunnittelussa ja toteutuksessa”. Käytännössä tähän ratkaisuun sisältyy kuitenkin merkittävä riski toimenpiteen toteutumattomuudesta joko kokonaan tai osittain, mikäli ehdotetut toimijat eivät syystä tai toisesta lähde sitä edistämään eikä mikään taho ota itselleen koordinoitavuutta. Tähän liittyvät haasteet korostuvat, koska ohjelmassa ei ole otettu kantaa toiminnan menetelmiin tai työkaluihin, vaan ne jäävät toteuttajatahojen vastuulle. Myös valitut menetelmät ja työkalut kuitenkin arvioidaan ja raportoidaan. Tämä tuo lisätyötä ja -vastuuta toteuttajatahoille, mikä saattaa heikentää toimenpiteiden toteutumiseen sitoutumista.

Ohjelman viimeisessä luvussa mainitaan, että ohjelmalle laaditaan erillinen toimeenpanosuunnitelma ja todetaan, että ”raportointitavoista ja -velvollisuuksista tulee sopia eri organisaatioiden kanssa ja kirjata sovitut raportointitavat yhteiseen toimeenpanosuunnitelmaan”. Täsmentämättä jää, odotetaanko kuntien olevan jollain tavalla mukana tässä työssä ja miten niiden ylipäänsä edellytetään raportoivan niitä koskevien toimenpiteiden toteutumisesta ja mille taholle.

Eri palvelukokonaisuuksiin liittyvät täsmentävät huomiot toimenpiteistä

Romanipoliittisen ohjelman terveys- ja hyvinvointitoimenpiteet ovat samansuuntaisia kuin Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan tavoitteet: eriarvoisuuden vähentäminen, palvelujen saatavuuden parantaminen, heikommassa asemassa olevien asukkaiden hoitoon ja palveluihin pääsyn turvaaminen ja erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen. Ohjelmassa ei ole huomioitu Helsingin erilliskäytäntöä sote-uudistuksessa: Helsingissä ei ole hyvinvointialuetta eikä sote-järjestämislakia (7§) sovelleta Helsingissä. Avoimeksi jää, millä tavoin tämä vaikuttaa Helsingin rooliin niissä toimenpiteissä, joissa toimijana ovat hyvinvointialueet.

Työelämään kiinnittyminen on yksi keskeisistä vakaan toimeentulon ja osallisuuden edellytyksistä ja se on ollut keskeinen osa-alue myös aiemmissa romanipoliittisissa ohjelmissa. Romanien työllisyyden edistämisen toimenpiteet ovat tärkeitä. On hyvä, että toimenpiteissä huomioidaan jo ensimmäinen kosketus työelämään (toimenpide ”Kehitetään tukitoimenpiteitä romanien työelämään tutustumisen (TET) jaksojen mahdollistamiseksi”). TET-jaksoja koskevaa toimenpidettä voisi vielä täsmentää siten, että tukitoimia kohdennetaan sekä romaninuoriin että työnantajien vastaanottavuuden lisäämiseen. Jos romaninuori ei pääse TET-jaksolle, työkokemusta ei kerry eikä osallisuuden kokemusta synny, mikä saattaa tehdä työpaikan saamisesta tulevaisuudessa entistä vaikeampaa.

Ohjelmassa todetaan, että romanien asumiseen liittyvät ongelmat on nähty erityisen ongelmallisina ja edistymisen niiden ratkaisemisessa hitaana. Ohjelmassa tuodaan esille, että osa haasteista kytkeytyy romaninyhteisön sisäisiin ”käytäntöihin, jotka ovat ristiriidassa asumiseen liittyvän yhdenvertaisuusajattelun kanssa. Tämä pitää sisällään niin muuttolupakäytännöt kuin toisaalta myös nuorten itsenäistymiseen liittyvät haasteet.” Asumisen toimijoiden näkökulmasta on erittäin haastavaa toteuttaa romanien yhdenvertaisuutta edistäviä toimintatapoja, jos ne ovat ristiriidassa muiden yhdenvertaisuusvelvoitteiden kanssa. Tältä osin tarvitaan selkeämpiä ohjeistuksia ja linjauksia toimivaltaisilta viranomaisilta, kuten yhdenvertaisuusvaltuutetulta. Romanit myös kohtaavat vuokra-asuntomarkkinoilla ja naapureiden taholta paljon syrjintää ja ennakkoluuloja, mihin on tärkeä etsiä ratkaisuja eri keinoin.

Ohjelman yhtenä toimenpiteenä on varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstön täydennyskoulutus kulttuurisesta moninaisuudesta, myös romanikulttuurista. Vastaavaa täydennyskoulutustarvetta on myös muilla kouluasteilla, ja laajemminkin kuntien palveluissa. Kulttuuriseen moninaisuuteen perehtyminen ei kuitenkaan välttämättä ole tehokkain keino syrjiviä asenteiden ja rakenteiden muokkaamiseen kunnallisissa palveluissa. Sen sijaan antirasistisella ja depolarisoivalla työotteella on suuri merkitys moninaisten kuntalaisten aidosti dialogisessa ja luottamusta rakentavassa kohtaamisessa.

Ohjelman toimenpiteet lapsia ja nuoria sekä nuorisotyötä ja muita vapaa-ajan ja kulttuurin palveluja koskien ovat tarpeellisia. Jotta nuorisotyö olisi kautta maan saavutettavaa kaikille romaninuurille, kuntien ominaispiirteet tulee huomioida nuorisopalveluiden järjestämisessä.

Romanikielen, -kulttuurin ja -taiteen tukemisen osalta ohjelmassa voisi tuoda vahvemmin esille kunnallisten toimijoiden roolia romanien vapaa-ajan käytössä ja kulttuuriperinnön säilyttämisessä. Nuoriso-, kulttuuri-, kirjasto- ja liikuntapalveluissa tulisi huomioida romaniväestöä esimer-

14.11.2022

kiksi mahdollisia palveluiden saavutettavuuden haasteita kartoittamalla ja niihin vastaamalla. Lisäksi voitaisiin toimenpiteistä romanikulttuurin, kuten kielen ja musiikin, tuominen esille muun muassa tapahtumissa ja kirjaston valikoimissa. Tärkeää on myös varmistaa romanien mahdollisuus osallistua liikuntapalveluihin.

Ohjelman mukaan sovittelun mahdollisuuksia tulisi hyödyntää myös romanien kohdalla samoin kuin pääväestön keskuudessa. Edellisessä romanipoliittisessa ohjelmassa olleet toimenpide-ehdotukset liittyen lähi- ja perhesuhdeväkivaltaan sekä päihde-, mielenterveys ja vankilatyöhön, ovat ohjelmaluonnoksen mukaan jääneet kesken tai toteuttamatta. Näiden lisäksi asumiseen liittyvät haasteet ovat edelleen ennakoluulojen vuoksi arkipäivää. Toimenpide-ehdotuksissa tuodaan esille rikos- ja riita-asioiden sovittelupalvelun ja -menetelmien tuomista osaksi sosiaalisen tuen ja eri palvelumallien kehittämistä rikoksilla oireilevien keskuuteen. Asumisen ongelmiin ehdotetaan lisättäväksi asumisen toimijoiden yhdenvertaisuusosaamista sekä valmiuksia käsitellä asumisen ongelmia sovittelun keinoin, jossa naapuruussovittelukeskus on mainittu yhtenä toimijana. Lakisääteinen rikos- ja riita-asioiden sovittelu sopii naapuruussovittelukeskuksen rinnalla asumisen ongelmien kehittämis- ja selvittelytyöhön. Sovittelutietouden lisääminen kautta palveluverkon ja restoratiivisen oikeuden nivominen osaksi monitoimijaista kehittämistyötä ja toimintaa vahvistaa romanien osallisuutta ja vastuunottoa omien asioiden käsittelyssä sekä edesauttaa tulevaisuorientoitunen näkökulman syntyä. Helsingin kaupungin sovittelu toiminta on käytettävissä kansalliseen ja paikalliseen kehittämiseen sekä toteutukseen.

Käsittely

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Lisätään seuraavan lauseen jälkeen: "Kuntia ei ole kuitenkaan mainittu toimijoina kaikissa toimenpiteissä, jotka kuitenkin selkeästi linkittyvät kunnan palveluihin (esim. Itä- Euroopasta tulleiden romanilasten mahdollisuudet koulunkäyntiin ja harrastuksiin)."

Seuraava päätös:

"Itä-Euroopasta tulevien romanien hätämajoituksen, päiväkeskustöiminnan ja akuutin terveydenhuollon tarjoaminen on Helsingissä todellisen tarpeen sanelemaa, ja paikallinen toiminta on Suomen kontekstissa verraten edistynyttä. Itä-Euroopasta tulevat romanit tulee huomioida lapsi- ja perhekontekstin lisäksi myös muissa konteksteissa, ja koska mainittuun ryhmään kuuluvia romaneja on muuallakin Suomessa, voitaisiin Helsingin käytännöistä oppia myös muissa kunnissa."

Kannattaja: Reetta Vanhanen

14.11.2022

Vastaehdotus:

Mari Rantanen: Lisäys kohtaan "yleiset huomiot" loppuun sivulle 3: Helsingin kaupunki toteaa lisäksi, että romanien koulutuksen ja työllisyyden tukemisen oikein kohdentamisen varmistamiseksi tulisi romanien koulutusastetta ja työllisyyttä seurata ja tilastoida järjestelmällisesti ja pitkäaikaisesti.

Mari Rantasen vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 6

Anniina Iskanius, Mari Rantanen, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Lauri Muranen, Johanna Nuorteva, Suvi Pulkkinen, Marcus Rantala, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 9 - 6.

Mari Rantanen jätti eriävän mielipiteen seuraavilla perusteluilla:

Romanien koulutuksen ja työllisyyden tukemisen oikein kohdentamisen varmistamiseksi tulisi romanien koulutusastetta ja työllisyyttä seurata ja tilastoida järjestelmällisesti ja pitkäaikaisesti ja tämä olisi ollut hyvä lausunnossa huomioida.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Tuija Mustajärvi, Suunnittelija, puhelin: 310 36229
tuija.mustajarvi(a)hel.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö 13.10.2022, liite, Rompo3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon sosiaali- ja terveysministeriölle Suomen romanipoliittisesta ohjelmasta 2023-2030:

Yleiset huomiot ROMPO 3 -ohjelmakokonaisuudesta

Suomen romanipoliittinen ohjelma 2023–2030 (ROMPO 3) on laaja kokonaisuus, jonka läpileikkaavina periaatteina ovat romanien yhdenvertaisuus, osallisuus ja osallistuminen sekä syrjinnän poistaminen. Nämä ovat myös Helsingin kaupungin näkökulmasta tärkeitä tavoitteita. Ohjelma pohjautuu elinkaariajatteluun, mikä edistää eri ikäryhmien tarpeiden huomioimista. Kattavasti toteutuessaan ohjelma edistää merkittävästi romanien yhteiskunnallista asemaa, yhdenvertaista palveluihin ja työelämään pääsyä sekä osallisuutta.

On hyvä, että ROMPO 3 -ohjelman laatimisessa on huomioitu EU:n strateginen puiteohjelma romanien yhdenvertaisuudesta, osallisuudesta ja osallistumisesta sekä toimenpiteiden yhteensopivuus muiden keskeisten kansallisten toimintaohjelmien ja strategioiden kanssa. Yhtenäinen linja tukee toimenpiteiden toteutumisen edellytyksiä, synergioiden hyödyntämistä ja vaikuttavuutta.

Ohjelmaluonnoksessa todetaan, että ROMPO 3 -ohjelman valmistelussa on mahdollistettu laajasti eri tahojen osallistuminen yhteiskehittämisen prosessiin ja romaneilla itsellään on ollut tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa ohjelman sisältöön, mikä on erittäin tärkeää omistajuuden ja aktiivisen toimijuuden näkökulmasta. Aiempaa pidempi ohjelma-kausi mahdollistaa pitkäjänteisyyttä toimenpiteiden toteutuksessa ja ohjelman puolivälitarkastus tarvittaessa täydennysten ja tarkennusten tekemisen sen sisältöön.

Ohjelmassa vahvasti esiin sanoitettu pyrkimys toimenpiteiden konkretiin ja mitattavuuteen on myös kannatettava, joskin seurannan käytännön toteutukseen liittyy monia haasteita. Näitä on tuotu tarkemmin esille ohjelman seurantaa koskevassa osiossa.

Yleiset huomiot ohjelman toimenpiteistä

ROMPO 3 -ohjelmaan sisältyvät toimenpiteet ovat monipuolisia ja niitä pystytään monilta osin luontevasti kytkemään kaupungin palvelujen ke-

hitykseen eri suunnitelmien, ohjelmien ja kaupungin perustuksen puitteis-
sa. Kuntia ei ole kuitenkaan mainittu toimijoina kaikissa toimenpiteissä,
jotka kuitenkin selkeästi linkittyvät kunnan palveluihin (esim. Itä-
Euroopasta tulleiden romanilasten mahdollisuudet koulunkäyntiin ja
harrastuksiin).

Ohjelman tekstiosioissa viitataan EU:n puiteohjelman painotukseen
romaniyhteisön monimuotoisuuden huomioimisesta (erityisesti romani-
naiset, romaninuoret, romanilapset, seksuaali- ja sukupuolivähemmis-
töihin kuuluvat, ikääntyneet ja vammaiset romanit sekä kolmansien
maiden kansalaiset, valtiottomat ja EU:ssa liikkuvat romanit) ja ohjel-
maan on sisällytetty toimenpiteitä joitakin näitä erityisesti huomioitavia
ryhmiä koskien. Sukupuolten tasa-arvon näkökulma ei kuitenkaan juuri
näy ohjelmassa eikä toimenpiteiden tasolla ole lainkaan huomioitu esi-
merkiksi sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvien romanien
aseman parantamista. Kaikkien romaneiden tasa-arvon ja yhdenvertai-
suuden edistämiseksi ohjelmaan pitää olla mahdollista sisällyttää myös
toimenpiteitä, joihin liittyy ristiriitaisia näkemyksiä tai ennakkoluuloja
romaniyhteisön sisällä.

Romanien tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen edellyttää ni-
menomaan romaneille kohdennettuja toimenpiteitä. Toisaalta sekä pit-
kän aikavälin kehityksen että resursoinnin näkökulmasta olisi tärkeää,
että romanien yhdenvertaisuutta pystyttäisiin edistämään myös laa-
jemmin kuntalaisille suunnatuissa palveluissa. Joissain ohjelman toi-
menpiteissä voisikin pohtia, onko erikseen romaneille suunnattu toimin-
to välttämätön vai voisivatko romanit esimerkiksi oikeanlaisella viestin-
nällä ja markkinoinnilla tai muilla saavutettavuuden parantamiseen täht-
täävillä toimilla osallistua laajemmalle kohderyhmälle suunnattuun toi-
mintaan (esim. digikoulutuksia koskeva toimenpide, jossa seurannan
mittarina on nimenomaan romaneille suunnatut koulutukset/vuosi sekä
toimenpide uusien vaikuttamiskanavien kehittämisestä nimenomaan
romanilapsille ja -nuorille).

Pääväestön asenteisiin ja yhteiskunnan rakenteisiin kohdistuvia toi-
menpiteitä voisi olla ohjelmassa enemmän. Jotta kunnallisissa ja val-
tiollisissa palveluissa ja toiminnoissa ilmeneviin syrjiviin rakenteisiin ja
toimintoihin voitaisiin tehokkaasti vaikuttaa, olisi myös tärkeä selvittää,
miten romanivastaisuuden, vihapuheen ja syrjinnän ehkäisemisen toi-
menpiteitä voitaisiin kytkeä laajempiin antirasistisiin valtakunnallisiin tai
alueellisiin toimenpiteisiin, joita on suunnattu erityisesti valtiollisille ja
kunnallisille toimijoille.

Ohjelman monessa toimenpiteessä pyritään luomaan valtakunnallisia
toimintamalleja (mm. toimenpide ”Romanioppilaiden oppilaanohjauk-
seen kehitetään valtakunnallisesti yhtenäinen toimintatapa”). Valtakun-

nallista yhtenäisyyttä tavoiteltaessa on syytä huomioida, että pienet paikkakunnat ja suuret kaupungit ovat keskenään hyvin erilaisia toimintaympäristöjä, ja Helsinki on vielä erityistapaus kaupunkien joukossa esimerkiksi koulutuksen järjestäjien määrän osalta .

Aiemmista ROMPO-ohjelmista poiketen ohjelmassa ei ole määritelty varsinaisia toimenpiteiden vastuutahoja, vaan pelkästään ehdotettu toteuttajatahoja (ns. toimijat). Tällä muutoksella ”pyritään osallisuuden lisäämiseen myös toimenpiteiden konkreettisessa suunnittelussa ja toteutuksessa”. Käytännössä tähän ratkaisuun sisältyy kuitenkin merkittävä riski toimenpiteen toteutumattomuudesta joko kokonaan tai osittain, mikäli ehdotetut toimijat eivät syystä tai toisesta lähde sitä edistämään eikä mikään taho ota itselleen koordinoituvastuuta. Tähän liittyvät haasteet korostuvat, koska ohjelmassa ei ole otettu kantaa toiminnan menetelmiin tai työkaluihin, vaan ne jäävät toteuttajatahojen vastuulle. Myös valitut menetelmät ja työkalut kuitenkin arvioidaan ja raportoidaan. Tämä tuo lisätyötä ja -vastuuta toteuttajatahoille, mikä saattaa heikentää toimenpiteiden toteutumiseen sitoutumista.

Ohjelman viimeisessä luvussa mainitaan, että ohjelmalle laaditaan erillinen toimeenpanosuunnitelma ja todetaan, että ”raportointitavoista ja -velvollisuuksista tulee sopia eri organisaatioiden kanssa ja kirjata sovitut raportointitavat yhteiseen toimeenpanosuunnitelmaan”. Täsmentämättä jää, odotetaanko kuntien olevan jollain tavalla mukana tässä työssä ja miten niiden ylipäänsä edellytetään raportoivan niitä koskevien toimenpiteiden toteutumisesta ja mille taholle.

Eri palvelukokonaisuuksiin liittyvät täsmentävät huomiot toimenpiteistä

Romanipoliittisen ohjelman terveys- ja hyvinvointitoimenpiteet ovat samansuuntaisia kuin Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan tavoitteet: eriarvoisuuden vähentäminen, palvelujen saatavuuden parantaminen, heikommassa asemassa olevien asukkaiden hoitoon ja palveluihin pääsyn turvaaminen ja erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen. Ohjelmassa ei ole huomioitu Helsingin erilliskorjausta sote-uudistuksessa: Helsingissä ei ole hyvinvointialuetta eikä sote-järjestämislakia (7§) sovelleta Helsingissä. Avoimeksi jää, millä tavoin tämä vaikuttaa Helsingin rooliin niissä toimenpiteissä, joissa toimijana ovat hyvinvointialueet.

Työelämään kiinnittyminen on yksi keskeisistä vakaan toimeentulon ja osallisuuden edellytyksistä ja se on ollut keskeinen osa-alue myös aiemmissa romanipoliittisissa ohjelmissa. Romanien työllisyyden edistämisen toimenpiteet ovat tärkeitä. On hyvä, että toimenpiteissä huomioidaan jo ensimmäinen kosketus työelämään (toimenpide ”Kehitetään tukitoimenpiteitä romanien työelämään tutustumisen (TET) jaksojen

mahdollistamiseksi”). TET-jaksoja koskevaa toimenpidettä voisi vielä täsmentää siten, että tukitoimia kohdennetaan sekä romaninuoriin että työnantajien vastaanottavuuden lisäämiseen. Jos romaninuori ei pääse TET-jaksolle, työkokemusta ei kerry eikä osallisuuden kokemusta synny, mikä saattaa tehdä työpaikan saamisesta tulevaisuudessa entistä vaikeampaa.

Ohjelmassa todetaan, että romanien asumiseen liittyvät ongelmat on nähty erityisen ongelmallisina ja edistymisen niiden ratkaisemisessa hitaana. Ohjelmassa tuodaan esille, että osa haasteista kytkeytyy romaninyhteisön sisäisiin ”käytäntöihin, jotka ovat ristiriidassa asumiseen liittyvän yhdenvertaisuusajattelun kanssa. Tämä pitää sisällään niin muuttolupakäytännöt kuin toisaalta myös nuorten itsenäistymiseen liittyvät haasteet.” Asumisen toimijoiden näkökulmasta on erittäin haastavaa toteuttaa romanien yhdenvertaisuutta edistäviä toimintatapoja, jos ne ovat ristiriidassa muiden yhdenvertaisuusvelvoitteiden kanssa. Tältä osin tarvitaan selkeämpiä ohjeistuksia ja linjauksia toimivaltaisilta viranomaisilta, kuten yhdenvertaisuusvaltuutetulta. Romanit myös kohtaavat vuokra-asuntomarkkinoilla ja naapureiden taholta paljon syrjintää ja ennakkoluuloja, mihin on tärkeä etsiä ratkaisuja eri keinoin.

Ohjelman yhtenä toimenpiteenä on varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstön täydennyskoulutus kulttuurisesta moninaisuudesta, myös romanikulttuurista. Vastaavaa täydennyskoulutustarvetta on myös muilla kouluasteilla, ja laajemminkin kuntien palveluissa. Kulttuuriseen moninaisuuteen perehtyminen ei kuitenkaan välttämättä ole tehokkain keino syrjiviä asenteiden ja rakenteiden muokkaamiseen kunnallisissa palveluissa. Sen sijaan antirasistisella ja depolarisoivalla työotteella on suuri merkitys moninaisten kuntalaisten aidosti dialogisessa ja luottamusta rakentavassa kohtaamisessa.

Ohjelman toimenpiteet lapsia ja nuoria sekä nuorisotyötä ja muita vapaa-ajan ja kulttuurin palveluja koskien ovat tarpeellisia. Jotta nuorisotyö olisi kautta maan saavutettavaa kaikille romaninuurille, kuntien ominaispiirteet tulee huomioida nuorisopalveluiden järjestämisessä.

Romanikielen, -kulttuurin ja -taiteen tukemisen osalta ohjelmassa voisi tuoda vahvemmin esille kunnallisten toimijoiden roolia romanien vapaa-ajan käytössä ja kulttuuriperinnön säilyttämisessä. Nuoriso-, kulttuuri-, kirjasto- ja liikuntapalveluissa tulisi huomioida romaniväestöä esimerkiksi mahdollisia palveluiden saavutettavuuden haasteita kartoittamalla ja niihin vastaamalla. Lisäksi voitaisiin toimenpiteistä romanikulttuurin, kuten kielen ja musiikin, tuominen esille muun muassa tapahtumissa ja kirjaston valikoimissa. Tärkeää on myös varmistaa romanien mahdollisuus osallistua liikuntapalveluihin.

Ohjelman mukaan sovittelun mahdollisuuksia tulisi hyödyntää myös romanien kohdalla samoin kuin pääväestön keskuudessa. Edellisessä romanipoliittisessa ohjelmassa olleet toimenpide-ehdotukset liittyen lähi- ja perhesuhdeväkivaltaan sekä päihde-, mielenterveys ja vankilatyöhön, ovat ohjelmaluonnoksen mukaan jääneet kesken tai toteutumatta. Näiden lisäksi asumiseen liittyvät haasteet ovat edelleen ennakkoluulojen vuoksi arkipäivää. Toimenpide-ehdotuksissa tuodaan esille rikos- ja riita-asioiden sovittelupalvelun ja -menetelmien tuomista osaksi sosiaalisen tuen ja eri palvelumallien kehittämistä rikoksilla oireilevien keskuuteen. Asumisen ongelmiin ehdotetaan lisättäväksi asumisen toimijoiden yhdenvertaisuusosaamista sekä valmiuksia käsitellä asumisen ongelmia sovittelun keinoin, jossa naapuruussovittelukeskus on mainittu yhtenä toimijana. Lakisääteinen rikos- ja riita-asioiden sovittelu sopii naapuruussovittelukeskuksen rinnalla asumisen ongelmien kehittämis- ja selvittelytyöhön. Sovittelutietouden lisääminen kautta palveluverkon ja restoratiivisen oikeuden nivominen osaksi monitoimijasta kehittämistyötä ja toimintaa vahvistaa romanien osallisuutta ja vastuunottoa omien asioiden käsittelyssä sekä edesauttaa tulevaisuorientoitunen näkökulman syntymistä. Helsingin kaupungin sovittelu toiminta on käytettävissä kansalliseen ja paikalliseen kehittämiseen sekä toteutukseen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt 13.10.2022 Helsingin kaupungin lausuntoa Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen luonnoksesta koskien Suomen romanipoliittista toimintaohjelmaa 2023-2030. Lausuntoaika on 31.10.2022 saakka. Helsingin kaupunki on pyytänyt ja saanut lisää aikaa lausunnolle 14.11.2022 saakka.

Suomen romanipoliittisen toimintaohjelma 2023-2030 luonnos on valmisteltu Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen ja eri toimijoiden yhteistyönä sosiaali- ja terveysministeriön toimeksiannosta ja perustuu EU:n strategiseen puiteohjelmaan romanien yhdenvertaisuudesta, osallisuudesta ja osallistumisesta. Suomi EU:n jäsenmaana on sitoutunut puiteohjelman tavoitteisiin ja pyrkii edistämään romanien yhdenvertaisuutta ja osallisuutta eri elämänalueilla.

Toimintaohjelman läpileikkaavina tavoitteina on yhdenvertaisuus, osallisuus ja osallistuminen sekä syrjinnän poistaminen puuttamalla romanivastaisuuteen. Nämä painopisteet ohjaavat romanipoliittisten toimenpiteiden valtavirtaistamista. Toimintaohjelmassa on neljä sektoraalista tavoitekokonaisuutta liittyen koulutukseen, työllisyyteen, asumiseen sekä terveyteen. Toimintaohjelma sisältää myös toimenpiteitä, joilla vahvistetaan romanien sosiaalisia, kielellisiä ja kulttuurisia oikeuksia. Toi-

14.11.2022

Asia/11

mintaohjelmaa on toteutettu yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa ja toimenpiteiden oikein kohdentaminen toteutuu elinkaarimallin avulla.

Hallintosäännön 19 luvun 5 §:n mukaan kaupungin lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus.

Lausunto on valmisteltu kaupunginkanslian ja eri toimialojen yhteistyönä.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Tuija Mustajärvi, Suunnittelija, puhelin: 310 36229
tuija.mustajarvi(a)hel.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö 13.10.2022, liite, Rompo3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Toimialat

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.11.2022 § 781

HEL 2022-012134 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.11.2022 Pöydälle

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.11.2022

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Reetta Vanhasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Tuija Mustajärvi, Suunnittelija, puhelin: 310 36229
tuija.mustajarvi(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.11.2022

Asia/12

§ 801

Sijoitus Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon vuonna 2022

HEL 2022-012783 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä 4 000 000 euron vastikkeettoman sijoituksen tekemisen Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon ja myöntää kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston käytettäväksi vuoden 2022 talousarvio-määrärahoja 4 000 000 euroa vastikkeettoman sijoituksen maksamiseen talousarvion tililtä 8 06 02, Arvopaperit, Muut kohteet, kaupunginhallituksen käytettäväksi.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Suvi Rämö, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Osakassopimus
- 2 Rahoitussuunnitelma
- 3 Pääomituspyyntö

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Kiinteistöosakeyhtiö Laakson
yhteissairaala

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaala

Yhtiön toimialana on hallita Helsingin kaupungin Laakson kaupunginosan korttelissa 626 tontteja nro 2 ja 3 sekä omistaa ja hallita niillä olevia ja niille rakennettavia kiinteistön käyttötarkoitusta palvelevia rakennuksia sekä muita rakennuksia ja tiloja lukuun ottamatta tontilla nro 2 sijaitsevia rakennuksia 8 (Kappeli), 12 (Tuberkuloositoimisto) ja 13 (Kuntoutuskeskus). Yhtiön toimialana on lisäksi vuokrata hallinnassaan olevia tiloja julkisen terveydenhuollon käyttöön sekä sitä palvelevaan tarkoitukseen. Lisäksi yhtiön toimialana on sen omistamalla kiinteistöillä sijaitsevan pysäköintilaitoksen ja sen sisäänajoyhteyden rakennuttaminen, ylläpito ja hallinnoiminen sekä Meilahti-Laakso -logistiikkatunnelin rakennuttaminen ja hallinnoiminen.

Yhtiö voi toimintaansa varten harjoittaa kiinteistöjen, osakkeiden ja osuuksien ostamista, myyntiä, omistamista, vuokrausta ja hallintaa.

Yhtiö on sen omistavien hankintayksiköiden sidosyksikkö ja se voi toimia omistajiensa yhteishankintayksikkönä. Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa eikä se jaa osakkeenomistajilleen osinkoa, vaan mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen omistajien yhtiölle asettamat tavoitteet huomioon ottaen.

Yhtiö toimii ympäristöasioissa vastuullisesti ja kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti. Yhtiö pyrkii toiminnassaan tehokkaaseen ja ympäristöä säästävään energiankäyttöön.

Yhtiön osakkaina ovat yhtäläisin omistusosuuksin (50 %) Helsingin kaupunki ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS). Sote-uudistuksen voimaan tullessa 1.1.2023 HUSin sijaan omistajaksi tulee HUS-yhtymä.

Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalan perustaminen ja Laakson yhteissairaalahankkeen rahoitus

Kaupunginhallitus päätti 18.1.2021, 44 § Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalan perustamisesta. Yhtiö perustettiin rakennuttamaan ja hallinnoimaan Laakson yhteissairaalahankkeessa rakennettavia ja siihen kuuluvia sairaalan tiloja.

Laakson yhteissairaala -hankkeen tarvitseman rahoituksen järjestämisestä huolehtivat Helsingin kaupunki ja HUS yhteistyössä Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalan (jäljempänä yhtiö) kanssa. Kumpikin yhtiön osakas huolehtii yhtiön rahoittamisesta omalta osaltaan. Osakkaat ovat sitoutuneet hankesuunnitelman mukaisesti hankkeen toteuttamista varten omistusosuuksiensa suhteessa huolehtimaan yhtiön rahoittamisesta yhtiön ja toisen osakkaan kannalta kustannusneutraalilla tavalla.

Kaupunginvaltuuston 10.6.2020, 157 § päätöksen mukaisesti hankkeen rakentamiskustannusten arvonlisäveroton enimmäishinta on 838 miljoonaa euroa kustannustasossa marraskuu 2019. Hankkeen hankesuunnitelman mukaisiin rakentamiskustannuksiin ei ole sisällytetty hankkeen rahoituskustannuksia eikä säilytettävien sairaalarakennusten luovutuksen yhteydessä hankkeelle aiheutuvia kustannuksia, jotka rakennuskustannusten ohella ovat yhtiön vastuulla.

Yhtiön rahoitus hoidetaan pääasiallisesti osakkaiden takaamilla lainoilla.

Kaupunginvaltuusto on 17.3.2021, 59 § päättänyt myöntää yhtiölle rakennettavan sairaalokokonaisuuden investointeja varten enintään 150 miljoonan euron kaupungin omavelkaisen takauksen osana yhtiön yhteensä enintään 300 milj. euron suuruisia rahoitusjärjestelyjä, hankesuunnitelmassa vuosille 2021-2024 ajoittuviksi arvioitujen investointimenojen rahoittamiseksi ja nostettavien pitkäaikaisten lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi.

Samassa yhteydessä kaupunginvaltuusto myönsi yhtiölle enintään 30 miljoonan euron kaupungin omavelkaisen takauksen osana yhtiön yhteensä 60 miljoonan euron suuruisia rahoitusjärjestelyä, yhtiön Kunta-rahoitus Oyj:n kanssa perustamalle kuntayritystodistusohjelmalle. Takaus kattaa kuntayritystodistusohjelman alla liikkeeseen laskettujen kuntayritystodistusten pääoman, korot ja liitännäiskulut. Yhtiön samanaikaisesti liikkeessä olevien kuntayritystodistusten yhteenlaskettu nimellisarvo on enintään 60 miljoonaa euroa.

Yhtiön perustamispäätöksen mukaisesti yhtiön perustamisvaiheessa on kaupungin lukuun merkitty yhtiön osakkeita 3 miljoonan euron merkin­tähintaan.

Yhtiön perustamisen yhteydessä tehtyjen osakemerkintöjen lisäksi osakkaat ovat sitoutuneet tekemään kaupunginhallituksen konsernijaoston 18.1.2021, 7 § hyväksymän osakassopimuksen mukaisesti vuosittain noin 3 - 5 miljoonan euron oman pääoman ehtoisen vastikkeettoman sijoituksen yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Osakassopimus on liitteenä 1.

Kaupunki varautuu ao. tarpeeseen vuosittain talousarvion valmistelun yhteydessä. Oman pääoman ehtoisten vastikkeettomien sijoituksen yhteenlaskettu kokonaismäärä hankkeen valmistuttua vastaa alustavan rahoitussuunnitelman mukaan 10 % investointiin liittyvästä kokonaisrahoitustarpeesta.

Vuoden 2022 rahoitus

Nyt kyseessä oleva, vuodelle 2022 maksettavaksi ajoitettu 4 miljoonan euron sijoitus vastaa kaupungin omistusosuutta ja sitoutumista.

Yhtiön rahoitussuunnitelma ohjaa toistaiseksi osakkaiden sijoitusten jaksottamista. Rahoitussuunnitelma tarkastetaan hankkeen edettyä toteutusvaiheeseen.

Rahoitussuunnitelma ja pääomituspyyntö ovat liitteinä 2 ja 3.

Valtiontukiarviointi

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 (1) artiklan mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalan tultua perustetuksi Helsingin kaupungin on tarkoitus tehdä 4 miljoonan euron vastikkeeton sijoitus yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Ennen edellä kuvatun rahoitustoimen tekemistä on arvioitava, sisältyykö suunniteltuihin toimienpiteisiin SEUT 107 (1) artiklan mukaista valtiontukea.

Euroopan komission tiedonannon mukaan valtiontukisääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun tuensaajana on yritys, jolla tarkoitetaan oikeudellisesta muodosta tai rahoitustavasta riippumatta taloudellista toimintaa harjoittavaa yksikköä. Taloudellista toimintaa on kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluita tarjotaan markkinoilla (komission tiedonanto valtiontuen käsitteestä 2016/C 262/01, kohdat 6–12).

Valtiontukiarvioinnissa on selvittävä, harjoittaako yhtiö valtiontukisääntösten mukaista taloudellista toimintaa.

Komission tiedonannossa on todettu, että joissakin jäsenvaltioissa julkiset sairaalat ovat olennainen osa kansallista terveydenhuoltoa ja perustuvat lähes kokonaan solidaarisuuden periaatteeseen. Tällaiset sairaalat rahoitetaan suoraan sosiaaliturvamaksuilla ja muilla valtion varoilla, ja ne tarjoavat yleisesti kattavia palveluja ilmaiseksi. Unionin tuomioistuimet ovat vahvistaneet, että organisaatiot, joilla on tällainen rakenne, eivät toimi yrityksinä. Komission tiedonannon mukaan kyseisessä rakenteessa nekään toiminnot, jotka sinällään voisivat olla luonteeltaan taloudellisia, mutta jotka suoritetaan pelkästään toisen, muun kuin taloudellisen palvelun tuottamiseksi, eivät ole luonteeltaan taloudellisia. Yksikkö, joka ostaa tavaroita – jopa suuressa mittakaavassa –

muun kuin taloudellisen palvelun tarjoamiseksi, ei toimi yrityksenä pelkästään siitä syystä, että se on ostaja tietyillä markkinoilla. (komission tiedonanto valtioneuvoston päätöksestä 2016/C 262/01, kohdat 24–25)

Yhtiön ainoa tarkoitus on mahdollistaa julkisen terveydenhuollon toteuttaminen. Yhtiön toimialana on vuokrata hallinnoimiaan tiloja sen omistajille, eli Helsingin kaupungille ja HUSille, jotka käyttävät yhtiöltä vuokraamiaan tiloja ainoastaan julkisen terveydenhuollon toimintaan. Yhtiön vuokralaisten Helsingin kaupungin ja HUSin tiloissa harjoittama toiminta ei ole taloudellista toimintaa, vaan komission tiedonannossa tarkoitettua julkista terveydenhuoltoa. Yhtiön harjoittama vuokraustoiminta ei siten ole taloudellista toimintaa, koska se tapahtuu julkisen terveydenhuollon toteuttamiseksi eli muun kuin taloudellisen palvelun tuottamiseksi.

Yhtiön varsinaisten julkisen terveydenhuollon käyttöön tarkoitettujen tilojen vuokraamisen lisäksi yhtiön toimialaan kuuluu yhtiön toimintaa palvelevien pysäköintilaitoksen ja logistiikkatunnelin rakennuttaminen ja hallinnoiminen. Kyseisen infrastruktuuri rakennetaan julkisen terveydenhuollon järjestämisen mahdollistamiseksi eli muuta kuin taloudellista toimintaa varten.

Yhtiön hallinnoimissa rakennuksissa on hyvin vähäisessä määrin muita kuin terveydenhuollon tiloja, joita se voi vuokrata julkisen terveydenhuollon tavanomaiseen oheistoimintaan (esim. kukkakauppa tai kioski). Mikäli yhtiö vuokraa tiloja kolmansille osapuolille (muille kuin Helsingin kaupungille ja HUSille), tulee varmistua siitä, että yhtiön Helsingin kaupungilta tai HUSilta saama taloudellinen etu ei siirry kilpailuilla markkinoilla toimivien yritysten hyväksi. Tällaisissa tilanteissa kolmansille osapuolille tapahtuva vuokraus tulee tehdä markkinaehtoisesti. Kun oheistoimintaan vuokratuista tiloista peritään markkinaehtoisia vuokraa, vuokraustoiminnassa ei muodostu valtioneuvoston päätökseksi katsottavaa etua. Yhtiön hyvin pienimuotoinen muihin kuin sen omistajiin kohdistuva vuokraustoiminta ei siten vaikuta yhtiön saaman rahoituksen sallittavuuteen. Komission tiedonannossa on todettu myös, että: ”Lähes yksinomaan muuhun kuin taloudelliseen toimintaan käytettäviin infrastruktuureihin liittyvien tavanomaisten palvelujen, kuten ravintoloiden, myymälöiden ja maksullisen pysäköinnin, julkisella rahoituksella ei yleensä ole vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, koska nämä palvelut eivät todennäköisesti houkuttele asiakkaita muista jäsenvaltioista ja niiden rahoituksella on todennäköisesti enintään marginaalinen vaikutus rajat ylittäviin investointeihin tai sijoittautumiseen.” (komission tiedonanto valtioneuvoston päätöksestä 2016/C 262/01, kohta 207).

Yhtiö on perustettu omistamaan ja hallinnoimaan julkisen terveydenhuollon käyttöön rakennettuja ja rakennettavia tiloja, joita se vuokraa

14.11.2022

pääasiassa omistajilleen Helsingin kaupungille ja HUSille, joten yhtiön ei katsota harjoittavan taloudellista toimintaa. Edellä kuvattujen perustelujen mukaisesti yhtiön osakkaiden järjestämään edellä kuvattuun hankerahoitukseen ei sisälly SEUT 107 (1) artiklan mukaista valtiontukea.

Lopuksi

Päätös on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston ja oikeuspalvelujen kesken.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle. Sijoitus maksetaan talousarvion määrärahoista (8 06 02), joiden käyttö on osoitettu kaupunginhallitukselle.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Suvi Rämö, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Osakassopimus
- 2 Rahoitussuunnitelma
- 3 Pääomituspyyntö

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Kiinteistöosakeyhtiö Laakson
yhteissairaala

Otteen liitteet

Esiteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

§ 802

Kaupungin liittyminen KEKS - Kvalitet och kompetens i samverkan -verkoston jäseneksi

HEL 2022-012640 T 04 03 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunki liittyy KEKS - Kvalitet och kompetens i samverkan -verkoston jäseneksi.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Nuorisopalvelujen esitys KEKS-verkoston liittymisestä

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

KEKS - Kvalitet och kompetens i samverkan on vuonna 2005 Göteborgissa perustettu verkosto, johon kuuluu yli 70 kunnallisen nuorisotyön toimijaa Ruotsista, Sloveniasta, Italiasta, Irlannista ja Suomesta. Verkoston tehtävänä on auttaa jäseniä kehittämään nuorisotyön palveluja ja niiden tietoperustaista toteuttamista. Kehittämistyössä painotetaan nuorten osallisuutta samoin kuin nuorisotyön laadun sekä raportointi- ja arviointijärjestelmien kehittämistä.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on liitteenä olevalla kirjeellä esittänyt, että kaupunki liittyisi verkoston jäseneksi. Jäsenyys mahdollistaa osallistumisen koulutuksiin ja Logbook-nimisen nuorisotyön raportointi- ja dokumentointijärjestelmän käytön sekä edistää verkottumista eurooppalaisten kaupunkien nuorisotoimijoiden kanssa. Logbookin avulla voidaan osallistua esimerkiksi nuorisotalojen toimintaa koskeviin asiakas-kyselyihin, joiden vastauksista verkosto tuottaa koonnit.

14.11.2022

Nuorisopalvelut on hankkinut Logbookin käytön parin vuoden ajan ostopalveluna. Järjestelmä on osoittautunut toimivaksi ja sen käytön jatkaminen on tarpeellista ja perusteltua. Toiminnan seurannan lisäksi se on hyvä työn kehittämisen väline, sillä järjestelmään kirjataan suoritelu-
kujen lisäksi kirjallisia raportteja toiminnasta ja se tuottaa tietoa mm. nuorten osallisuudesta toiminnan järjestämisessä.

Helsingin kaupungin nuorisopalvelut on Suomen suurin kunnallisen nuorisotyön toimija. Verkottuminen kansainvälisesti mahdollistaa tiedon jakamisen ja oppimisen vastaavankokoisten kaupunkien kanssa, mikä hyödyntää helsinkiläistä nuorisotyötä ja helsinkiläisiä nuoria.

Verkoston jäsenmaksu perustuu alueella asuvien nuorten määrään ja sisältää oikeuden Logbookin käyttöön. Vuodelle 2023 se on noin 19 600 euroa. Jäsenmaksu maksetaan kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan määrärahoista.

Talousarvion noudattamisohjeiden mukaan kaupunginhallitus päättää järjestöihin liittymisestä. Noudattamisohjeet edellyttävät, että jos toimiala ehdottaa liittymistä johonkin järjestöön, samassa yhteydessä tulee pyrkiä tarkastelemaan toimialan jäsenyyksiä kokonaisuutena ja mahdollisuutta luopua jostakin toisesta jäsenyydestä. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla ei tällä hetkellä ole yhtään sellaista järjestöä tai verkostoa, josta olisi tarkoituksenmukaista erota. Nuorisopalvelut ei ole jäsenenä missään yhdistyksessä tai verkostossa.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Nuorisopalvelujen esitys KEKS-verkoston liittymisestä

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalvelut

§ 803

Alueen varaamisen jatkaminen WasaGroup Oy:lle liikuntakeskuksen suunnittelua varten Malmin Longinojalta

HEL 2022-010347 T 10 01 01 00

Esitys

Kaupunginhallitus jatkoi WasaGroup Oy:lle Malmin Longinojalta myönnettyä kehittämisvarausta 31.12.2023 saakka liikuntakeskuksen suunnittelua varten seuraavin ehdoin:

1

Varausalue käsittää asemakaavan 10850 korttelissa 38155 olevan tontin 16. Varausalue kuuluu voimassa olevassa asemakaavassa urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeseen (YU). Varsinaisen vuokra-alueen rajat määräytyvät mahdollisesti myöhemmin tehtävän vuokrasopimuksen mukaisesti. Maa-alue on kaupungin omistuksessa.

2

Varausmaksuna peritään 6 454,40 euroa, joka on maksettava 30.11.2022 mennessä kaupungin lähettämää laskua vastaan.

3

Jääurheilutilojen toteuttaminen on selvitettävä yhteistyössä Oy Helsingin Luisteluareenan kanssa.

4

Hankkeen luonnospiirustukset on esitettävä kaupungin liikuntapalvelujen hyväksyttäväksi ennen rakennusluvan hakemista.

5

Varauksensaajan tulee esittää vuokraushakemus hyvissä ajoin ennen varausajan päättymistä. Vuokrasopimuksen on oltava voimassa ennen kuin rakennuslupa myönnetään.

6

Varauksensaaja vastaa kaikkien viranomaislupien hakemisesta aiheutuvista kustannuksista ja kaikista rakentamiskustannuksista sekä tulevalle vuokra-alueella mahdollisesti tarvittavien kulkuväylien, johtojen, ojien ym. siirroista.

7

Kaupunki ei vastaa vahingosta, joka varauksensaajalle saattaa aiheutua siitä, ettei hankkeelle saada rakennuslupaa tai ettei varsinaista maanvuokrasopimusta tehdä.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 WasaGroupin hakemus kehittämisvarauksen jatkamiseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

WasaGroup Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on 25.5.2022 § 317 varannut WasaGroupille Malmin Longinojalta maa-alueen liikuntakeskuksen suunnittelua varten ja 15.11.2021 § 860 jatkanut kehittämisvarausta WasaGroupin hakemuksen mukaisesti. Varaus on päätynyt 30.6.2022.

WasaGroup on ennen varausajan päättymistä (13.6.2022) toimittanut kaupungille hakemuksen varauksen jatkamisesta 31.12.2023 asti. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on 4.10.2022 § 175 esittänyt kaupunginhallitukselle kehittämisvarauksen jatkamista hakemuksen mukaisesti.

WasaGroupin tarkoituksena on rakentaa alueelle monipuolinen liikuntakeskus, jonka merkittävänä osana on Suomen ensimmäinen jääpalloille soveltuva täysimittainen katettu jääkenttä. Jääkenttä toisi lisää jääkapasiteettia myös taitoluistelijoille ja juniorijääkiekkoilijoille ja takaisi jääläjelle ympärivuotiset harrastusmahdollisuudet. Liikuntakeskukseen suunnitellaan lisäksi monipuolista muuta urheilutilaa, liiketiloja sekä pyhäköintihallia. Hanketta on suunniteltu yhdessä Oy Helsingin Luistelua-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

reenan kanssa, jonka on tarkoitus tulla jääturheilutilojen vuokralaiseksi. Liikuntatilat sijaitsisivat kiinteistön yläkerrassa (10 900–11 900 k-m²), liiketilat alakerrassa (6 000 k-m²) ja pysäköinti kellarikerroksessa (3 500 m²/105 autopaikkaa).

Hanketta on suunniteltu useiden vuosien ajan. Tänä aikana rakennussuunnitelmat ovat tarkentuneet ja WasaGroup on käynyt neuvotteluja muun muassa liikuntapalvelujen, asemakaavoituksen ja liikennesuunnittelun sekä keskuksen tulevien toimijoiden kanssa.

WasaGroupin hakemuksen mukaan liikuntakeskuksen ja kaupallisten toimintojen hybridirakennuksen tulevat liikuntatoimijat ovat pitkälti sitoutuneet hankkeeseen. Kiinteistön toteuttaminen vuokramallilla edellyttää näiden lisäksi kaupallisia tai toimitilatoimijoita, joiden kanssa aiemmin tehdyt sopimukset ovat rauenneet viimeisten koronapandemia-aaltojen ja Ukrainan sodan seurauksena. Erityisesti sodan myötä kasvaneet materiaalikustannuksiin ja -saatavuuteen liittyvät haasteet ovat johtaneet tilanteeseen, jossa aiemmin neuvotellut vuokratasot eivät enää nykyrakennuskustannuksilla mahdollista hankkeen käynnistämistä.

WasaGroupin taustalla toimiva Tuohex Capital Oy on jäämässä perustettavan kiinteistöosakeyhtiön omistajaksi ja tilojen vuokranantajaksi. Kyseinen kiinteistörahastoyhtiö edellyttää kuitenkin sitovien vuokrasopimusten tekemistä liikuntakeskuksen tulevien toimijoiden kanssa ennen lopullisten investointipäätösten tekoa.

Uuden kehittämisvarauksen aikana WasaGroupin tavoitteena on muodostaa kokonaisuus, jonka myötä hanke saadaan toteutettua. Tämä tarkoittaa ennen kaikkea rakentamisen materiaalivirtojen ja kustannusten tasaantumista kevään 2023 aikana.

Hankkeen päivittämätön kustannusarvio on 37 miljoonaa euroa, josta noin 24 miljoonaa on osoitettu liikuntatiloihin ja 13 miljoonaa muihin tiloihin. WasaGroupin suunnitelmassa on rahoittaa hanke pääosin oman Funds-rahastonsa (14 800 000 euroa) ja ulkopuolisen rahoituslaitoksen (12 580 000 euroa) avulla. Näiden lisäksi se on suunnittelut hakevansa kaupungilta lainaa yhteensä 40 prosenttia liikuntatilojen kustannusarvion osalta (9 620 000 euroa).

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin maa-alueiden varaamisesta rakentamiseen. Varauspäätös ei ole kaupungin sitoumus liikuntakeskuksen rahoittamiseen.

Liikuntakeskuksen toteutuminen lisäisi omalta osaltaan painetta liikunnan tilojenkäytön avustusrahoihin. Liikuntapalvelut subventoi lii-

14.11.2022

kuntapaikkarakentamiseen vuokrattavia tontteja, joten tontin mahdollinen vuokraaminen tulisi lisäämään liikuntapalvelujen vuokramenoja.

Varausmaksuna peritään 6 454,40 euroa. Varausmaksun suuruus perustuu liikuntatonttien kohdalla käytettyyn laskentatapaan, jossa alueelle määritellään laskennallinen vuosivuokra ja varausmaksuna peritään yhden kuukauden vuokraa vastaava summa.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 WasaGroupin hakemus kehittämismääräyksen jatkamiseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
WasaGroup Oy

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kulttuurin ja vapaa-aikan toimialan liikuntapalvelut

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 04.10.2022 § 175

HEL 2022-010347 T 10 01 01 00

Esitys

Kulttuurin ja vapaa-aikalautakunta esitti kaupunginhallitukselle WasaGroup Oy:lle Malmin Longinojalta myönnetyn kehittämismääräyksen jatkamista 31.12.2023 saakka monitoimiliikuntakeskuksen suunnittelua varten seuraavin ehdoin:

1

Varausalue käsittää asemakaavan nro 10850 korttelissa 38155 olevan

14.11.2022

tontin numero 16. Varausalue kuuluu 4.5.2001 lainvoiman saaneen asemakaavan (nro 10850) mukaan urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeseen (YU). Varsinaisen vuokra-alueen rajat määrittyvät myöhemmin tehtävän vuokrasopimuksen mukaisesti. Maa-alue on Helsingin kaupungin omistuksessa.

2

Varausalueesta perittävä vuokra on 6 454,40 euroa vuodessa (12 800 kem² x 12 e/kem² x 0,05 x 20,17 x 50 % x 1/12 kk). Se on maksettava 30.11.2022 mennessä kaupungin lähettämää laskua vastaan Helsingin kaupungin talouspalveluiden varainhallintaan tai kaupungin osoittamalle pankkitilille.

3

Jääurheilutilojen toteuttaminen on selvitettävä yhteistyössä Oy Helsingin Luisteluareenan kanssa.

4

Hankkeen luonnospiirustukset on esitettävä liikuntapalvelukokonaisuuden hyväksyttäväksi ennen rakennusluvan hakemista.

5

Varauksensaajan tulee esittää vuokraushakemus hyvissä ajoin ennen varausajan päättymistä. Vuokrasopimuksen on oltava voimassa ennen kuin rakennuslupa myönnetään.

6

Varauksensaaja vastaa kaikkien viranomaislupien hakemisesta aiheutuvista kustannuksista ja kaikista rakentamiskustannuksista sekä tulevalla vuokra-alueella mahdollisesti tarvittavien kulkuväylien, johtojen, ojien ym. siirroista.

7

Helsingin kaupunki ei vastaa siitä vahingosta, mikä varauksensaajalle saattaa aiheutua siitä, ettei hankkeelle saada rakennuslupaa tai ettei varsinaista maanvuokrausta voida solmia.

8

Kaupunki ei vastaa varauksensaajalle aiheutuneista kustannuksista, mikäli päätös oikaisuvaatimuksen tai kunnallisvalituksen johdosta muuttuu tai kumoutuu.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 310 87791

14.11.2022

Asia/14

petteri.huurre(a)hel.fi
Kimmo Isotalo, erityissuunnittelija, puhelin: 310 32342
kimmo.isotalo(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.11.2022

Asia/15

§ 804

Valtuutettu Sami Muttilaisen toivomusponsi ensimmäisen maailmansodan linnoitteista kertovasta informaatiotaulusta Huopalahdenportin asemakaava-alueelle

HEL 2022-000745 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 19.1.2022 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Muttilainen Sami, toivomusponsi, Kvsto 19.1.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 19.1.2022 § 14 Huopalahdenportin asemakaavan muutoksen kaupunginvaltuusto hyväksyi ponnen, jonka mukaan kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän voisiko rakentamisen yhteydessä alueelle toteuttaa ensimmäisen maailmansodan linnoitteista kertovan informaatiotaulun.

Ponnesta on saatu kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnan lausunto.

Kaava-alueella on sijainnut muinaismuistolain rauhoittamia vuonna 1914 rakennettuja kenttälinoitettuja varustuksia; Helsinki Tukikohta 1914:19. Nämä puolustusvarustukset ovat sijainneet Mannerheimintien ja Kytösuontien välisellä kalliolla. Tukikohtakokonaisuudessa on ollut jäännöksiä kolmesta maasta, kivistä ja hiekasta rakennetuista varustuksista. Yksittäiset varustukset ovat kohdenimiltään 1914:19, 1914:19a ja 1914:19b. Varustusten eteläpuolella on sijainnut noin 100 metriä pitkä osuus linnoitteisiin liittyvää yhdystietä. Yhdystie on noin 3 metriä leveä ja pengerretty. Kyseisillä varustuksilla on käyty taisteluita keväällä 1918 saksalaisten ja punakaartin joukkojen välillä.

Lautakunta suhtautuu yleisesti ottaen myönteisesti arkeologisen kulttuuriperinnön esittelyyn kaupunkiympäristössä ja toivoo informaatiotaulujen sijoittamista olemassa oleville kohteille, jotka ovat havainnollisia ja joilla voi olla merkittävyyttä virkistys-, opetus- ja matkailukohteina. Tässä yhteydessä voisi nostaa esille esimerkiksi Keskuspuistossa sijaitsevat viisi vuoden 1914 linnoitekohdetta; 1914:20-23c. Kohteet sijaitsevat Kiskontien, Hakamäentien, Ilmalankadun ja Tenholantien välisellä alueella.

Kun kaavamuutos toteutetaan, tulee alueella säilymään lyhyt osuus Tukikohdan 1914:19 yhdystiestä, mikä on hieno asia. Muista tukikohdan puolustusvarustuksista ei tule säilymään rakenteita maastossa. Lautakunta katsoo, että paikkaan olisi oivallista sijoittaa informaatiotaulu kertomaan alueella sijainneesta linnoituksesta. Tämä tuo kaupunkilaisille esiin historiallisia kerrostumia uudella asuinalueella.

Lautakunnan lausunto syntyi Sami Muttilaisen vastaehdotuksen perusteella yksimielisesti. Kulttuuriympäristöpalvelujen pohjaesitys piti kyseistä säilyvää osuutta linnoitusrakenteista eli yhdystiestä liian vähäisenä informaatiotaulua ajatellen.

Kaupunginmuseosta 31.10.2022 saadun selvityksen mukaan kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan ja kaupunkiympäristötoimialan kesken on käynnistynyt yhteistyöhanke, jossa tavoitteena on luoda prosessi, jolla eri puolilla kaupunkia sijaitseviin ja rakennushistoriallisesti kiinnostaviin julkisiin ja yksityisiin rakennuksiin voitaisiin asennuttaa opaslaattoja. Ensin on tarkoitus laatia vakiomalli rakennusten opaslaatoille ja myöhemmin siirtyä arkeologisten opasteiden pariin. Linnoite- ym. maasto-kohteiden kohdeopasteita voidaan luontevasti edistää myös puisto- ja viheraluesuunnittelun yhteydessä. Prosessiin tarvitaan laajaa yhteistyötä kylttien sisällön, asentamisen ja kustannusten suhteen ja lisäksi opasteasioissa aktiivisille kuntalaisille tulee tarjota helposti saatavilla olevaa tietoa oikeista yhteistyötahoista.

14.11.2022

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava pöytäkirjan ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomuspöytäkirjan johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua pöytäkirjan hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Muttilainen Sami, toivomusponsi, Kvsto 19.1.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Pöytäkirjan ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 24.05.2022 § 90

HEL 2022-000745 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kaava-alueella on sijainnut muinaismuistolain rauhoittamia vuonna 1914 rakennettuja kenttälinoitettuja varustuksia Helsinki Tukikohta 1914:19. Nämä puolustusvarustukset ovat sijainneet Mannerheimintien ja Kytösuontien välisellä kalliolla. Tukikohtakokonaisuudessa on ollut jäännöksiä kolmesta maasta, kivistä ja hiekasta rakennetuista varustuksista. Yksittäiset varustukset ovat kohdenimiltään 1914:19, 1914:19a ja 1914:19b. Varustusten eteläpuolella on sijainnut noin 100 metriä pitkä osuus linoitteisiin liittyvää yhdystietä. Yhdystie on noin 3 metriä leveä ja pengerrytetty. Kyseisillä varustuksilla on käyty taisteluita keuhkokuumeen 1918 saksalaisten ja punakaartin joukkojen välillä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

14.11.2022

Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut suoritti alueen linnoitteilla arkeologiset tutkimukset vuonna 2015 kyseisen kaavamuutoshankkeen johdosta. Kohteet on dokumentoitu hyvin ja tutkimuksista on laadittu kattava raportti.

Kun kaavamuutos toteutetaan, tulee alueelle säilymään lyhyt osuus Tukikohdan 1914:19 yhdystiestä, mikä on hieno asia. Muista tukikohdan puolustusvarustuksista ei tule säilymään rakenteita maastossa. Lautakunta katsoo, että paikkaan olisi oivallista sijoittaa informaatiotaulu kertomaan alueella sijainneesta linnoituksesta. Tämä tuo kaupunkilaisille esiin historiallisia kerrostumia uudella asuinalueella.

Yleisesti ottaen lautakunta suhtautuu myönteisesti arkeologisen kulttuuriperinnön esittelyyn kaupunkiympäristössä ja sinällään toivoo informaatiotaulujen sijoittamista olemassa oleville kohteille, jotka ovat havainnollisia ja joilla voi olla merkittävyyttä virkistys-, opetus- ja matkailukohteina. Tässä yhteydessä voisi nostaa esille esimerkiksi Keskuspuistossa sijaitsevat viisi vuoden 1914 linnoitekohdetta; 1914: 20-23c. Kohteet sijaitsevat Kiskontien, Hakamäentien, Ilmalankadun ja Tenholantien välisellä alueella.

Käsittely

24.05.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli tutkija Heini Hämäläinen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Poistetaan kappaleesta (4) kolmas lause ja se korvataan seuraavasti:

”Lautakunta katsoo, että paikkaan olisi oivallista sijoittaa informaatiotaulu kertomaan alueella sijainneesta linnoituksesta. Tämä tuo kaupunkilaisille esiin historiallisia kerrostumia uudella asuinalueella.”

Kannattaja: Hilkka Ahde

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Sami Muttilainen vastaehdotuksen yksimielisesti.

10.05.2022 Pöydälle

Esittelijä

vs. kulttuurijohtaja
Reetta Heiskanen

Lisätiedot

Heini Hämäläinen, tutkija, puhelin: 0931064993

14.11.2022

Asia/15

heini.hamalainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.11.2022

Asia/16

§ 805

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 2.11.2022 jätettyihin aloitteisiin vastaaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston kokouksessa 2.11.2022 jätettyihin aloitteisiin vastataan seuraavasti:

Kaupunginhallitus (käsittely kaupunginvaltuustossa)

- Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloite työssä tapahtuvan jatkuvan oppimisen ja kouluttautumisen edistämisestä Helsingissä
- valtuutettu Hilikka Ahteen aloite omaishoidon järjestämisestä aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 2.11.2022 jätettiin kaksi aloitetta. Kokouksessa jätetyt aloitteet julkaistaan kaupungin verkkosivuilla.

Kaupunginhallitus jakaa aloitteet vastattavaksi hallintosäännön 30 luvun 11 ja 12 §:issä määrätyin perustein.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018

14.11.2022

Asia/16

antti.peltonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.11.2022

§ 806

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 45.

kaupunginhallituksen jaostot

- konsernijaosto 7.11.2022
- elinkeinojaosto
- sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaosto

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta 8.11.2022

lautakunnat ja niiden jaostot

kasvatus- ja koulutuslautakunta 8.11.2022

- suomenkielinen jaosto

- ruotsinkielinen jaosto

kaupunkiympäristölaikunta 8.11.2022

- ympäristö- ja lupajaosto 10.11.2022

- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

pelastuslautakunta

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

- kulttuuri- ja kirjastojaosto 8.11.2022

- liikuntajaosto

- nuorisajaosto

sosiaali- ja terveyslautakunta 8.11.2022

- sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto 10.11.2022

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos

- taloushallintopalveluliikelaitos

- työterveysliikelaitos 9.11.2022

- rakentamispalveluliikelaitos 10.11.2022

- liikenneliikelaitos 8.11.2022

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

pormestari

14.11.2022

apulaispormestarit

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 807

Metron junakulunvalvonnan toteutuksen hankesuunnitelman valtuustokäsittelypäivän muuttaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että metron junakulunvalvonnan toteutuksen hankesuunnitelma esitellään valtuustolle 7.12.2022.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus päätti 7.11.2022, 752 § esittää kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi metron junakulunvalvonnan toteutuksen hankesuunnitelmaa kokoukseen 23.11.2022.

Samaa asiaa käsitellään myös Espoon kaupungin päätöksenteossa. Käsittelyn samatahtisuuden varmistamiseksi on tarkoituksenmukaista, että asia esitellään valtuustolle vasta 7.12.

Esittelijä

rahoitusjohtaja
Saxholm, Tuula

Lisätiedot

Timo Linden, kaupunginsihteeri: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.11.2022

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 800, 803, 804, 805, 806 ja 807 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 799, 801 ja 802 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

14.11.2022

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

14.11.2022

Kaupunginhallitus

Juhana Vartiainen
puheenjohtaja

Saara Nirkko
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Maarit Vierunen

Elisa Gebhard

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 25.11.2022.